

İTALYA

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Pınar ÖZPAK**
Ankara - March, 2011

T.C. Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	İtalya Cumhuriyeti (Repubblica Italiana)
Nüfus	60,1 milyon (2011 Ocak verilerine göre)
Dil	İtalyanca
Din	Katolik
Yüzölçümü	301.338 km ²
Başkent (nüfus)	Roma (2,7 milyon)
Başlıca Şehirleri (nüfus)	Milano (1,3 milyon), Napoli (975 bin), Torino (910 bin), Palermo (665 bin), Cenova (610 bin)
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrasi
Cumhurbaşkanı	Giorgio Napolitano
Başbakan	Silvio Berlusconi
Para Birimi	Avro (€)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2005	2006	2007	2008	2009	2010b	2011c
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	1.781	1.867	2.114	2.311	2.118	2.065	1.980
GSYİH (milyar avro, cari fiyatlarla)	1.430	1.487	1.545	1.572	1.520	1.560	1.520
Reel Büyüme Oranı (%)	0,8	2,1	1,5	- 1,3	- 5,1	1,1	0,5
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-29,7	- 48,0	- 51,0	- 78,0	- 66,2	- 64,3	- 60,0
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	30.657	32.112	36.360	38.662	35.374	34.355	32.900
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	28.125	29.623	30.586	31.310	29.882	30.258	30.000
İşsizlik Oranı (% , ort.)	7,7	6,8	6,2	6,8	7,8	8,5	8,5
Enflasyon Oranı (% , ort., TÜFE)	2,0	2,1	2,8	2,4	1,1	2	2
Enflasyon Oranı (% , ort., ÜFE)	3,7	5,2	3,3	5,8	- 5,4	3	3
Kredi Faiz Oranı (% , ort.)	5,3	5,6	6,3	6,8	4,8	4	4
Döviz Kuru (€/\$, yıl sonu)	1,18	0,76	0,68	0,72	0,70	0,75	0,75
İhracat (fob, milyar dolar)	373	418	501	546	407	437	437
İthalat (fob, milyar dolar)	372	430	497	547	404	457	457
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	745	848	998	1.093	811	894	894
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	1	- 12	4	- 1	3	-20	-20

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Italy Country Forecast (Ocak 2011)

b EIU tahmini. c EIU projeksiyonu. * Satınalma Gücü Paritesi (Purchasing Power Parity)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

Avrupa Birliği (European Union - EU)
Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Center - WTO)
Birleşmiş Milletler (United Nations - UN)
Avrupa Konseyi (Council of Europe)
Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization - NATO)
Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF)
Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD)

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

İtalya, Avrupa'nın güneyinden Akdeniz içine doğru kuzeybatı güneydoğu yönünde uzanan bir yarımada üzerinde yer alır. Güneyinde ve batısında Akdeniz, doğusunda Adriyatik Denizi ve kuzeyinde Alp Dağları ile çevrelenmiştir. Akdeniz'deki Sicilya ve Sardunya adaları ile yarımada çevresindeki irili ufaklı birçok ada İtalya'ya aittir. Kuzeyde, Lugano Gölü'nün İsviçre'de bulunan kısmında, göl kıyısında bulunan Campione kasabası da İtalya topraklarından tamamen ayrı bir durumda olmasına rağmen resmi olarak İtalya toprağıdır.

İtalya'nın, kuzeybatısında Fransa, kuzeyinde İsviçre ve Avusturya, kuzeydoğusunda Slovenya ile kara sınırı bulunmaktadır. Ayrıca kendi toprakları içerisinde bulunan iki bağımsız ülke ile de sınırı vardır. Bu ülkelerden biri Katolik mezhebinin dini başkenti olan, Roma içerisindeki Vatikan Devleti (0,44 km²); diğeri de Avrupa'nın yaşayan en eski cumhuriyeti olan ve Floransa'nın 100 km. kadar batısında yer alan San Marino Cumhuriyeti (481 km²)'dir.

Bu ülkelere ek olarak Adriyatik ülkelerinden Hırvatistan, Bosna-Hersek, Karadağ ve Arnavutluk'un, Akdeniz ülkelerinden Yunanistan, Tunus ve Malta'nın aralarında kara sınırı bulunmamasına rağmen İtalya'ya komşu ülke olduğu söylenebilir.

İtalya'nın kuzeyden güneye 1.150 km. boyunca uzanan bir coğrafyaya sahip olması nedeniyle iklim bölgeden bölgeye değişiklikler göstermektedir. Yazları kuzeydeki yüksek kesimler haricinde ülkenin hemen her yeri güneşlidir ve gün içindeki en yüksek sıcaklıklar 30 derece civarında gerçekleşmektedir. Kış aylarında ise sıcaklıklar bölgeden bölgeye değişmekte, Milano'da 0 derece iken, Roma'da +10 derece, Sicilya ve Sardunya adalarında ise +20 derece olabilmektedir.

Siyasi ve İdari Yapı

Tarihteki ilk cumhuriyet yönetiminin ve modern zamanlara kadar olan dönemdeki en büyük imparatorluğun kurulduğu ülke olan İtalya, M.S. 476'da Batı Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasından 19. yüzyıldaki siyasi birleşmeye (risorgimento) kadar geçen sürede şehir devletlerinin ayrı ayrı egemen olduğu bir siyasi yapıya sahiptir.

İtalya'nın bölünmüş siyasi yapısına rağmen Venedik Cumhuriyeti ve Ceneviz Cumhuriyeti Amerika'nın keşfine kadar olan dönemde denizcilikte ve ticaretle dünyanın önde gelen güçlerinden ikisi olmuşlardır. Floransa Cumhuriyeti bilim, kültür ve sanat merkezi olarak İtalyan rönesansının (rinascimento) oluşmasına zemin hazırlamıştır. Roma'da bulunan ve bugünkü adı Vatikan olan Papalık Devleti de yüzyıllar boyunca (ve halen) Katolik mezhebinin yönetim merkezi olmuştur.

İtalya tarihini kısaca özetlemek gerekirse Roma döneminden 19. yüzyıla kadar olan sürede tek bir İtalya'dan bahsetmenin mümkün olmadığı, birden çok İtalya'nın mevcut olduğu söylenebilir.

1861 yılında İtalya Krallığı'nın kurulmasıyla Roma döneminden bu yana ilk defa tek bir ülke haline gelen İtalya, vakit kaybetmeden, diğer Avrupa ülkeleri gibi, deniz aşırı sömürgeler edinme yoluna gitti ve Libya, Etyopya, Somali gibi bazı Afrika ülkelerini işgal etti.

I. Dünya Savaşı'nda kazanan tarafta bulunan İtalya, II. Dünya Savaşı'nda Faşist Diktatör Benito Mussolini liderliğinde Hitler Almanyası'yla kurulan ittifak içerisinde yer aldı. II. Dünya Savaşı'nın kaybedilmesiyle ülkede büyük bir ekonomik çöküntü yaşandı. 2 Haziran 1946'da yapılan referandum sonucu krallık lağvedilerek cumhuriyet ilan edildi ve onaylanan yeni anayasa 1 Ocak 1948 tarihinde yürürlüğe girdi. ABD'nin Avrupa ekonomisini güçlendirmek için uyguladığı Marshall yardımları sayesinde ekonomisini kısa sürede ayağa kaldıran İtalya takip eden süreçte 1957'de kurulan Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kurucu üyeleri arasında yer aldı.

1993 yılında imzalanan Maastricht antlaşması sonucu AET tek boyutlu bir uluslararası ekonomik işbirliği örgütü olma durumundan çıkarak ekonomik ve parasal birlik, ortak dışişleri ve güvenlik politikası ile adalet ve içişlerinde işbirliği konularında bütünleşme ve derinleşme yoluna girmiştir. Bu süreç 1 Aralık 2009'da Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle sonuçlanmış ve 27 üye ülkeden oluşan, merkezi Brüksel'de bulunan ve kendi yasama, yürütme ve yargı organları bulunan uluslarüstü (supranational) bir yapıya sahip olan Avrupa Birliği oluşmuştur. Avrupa Birliği organları birliğin yetki alanına giren konularda üye ülkelerin ulusal politikalarından bağımsız olarak hareket etme hakkına sahiptir. Bu yetki söz konusu konularda üye ülkelerin egemenlik güçlerini birliğe devretmiş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Bu gelişmelerin sonucunda para politikaları ve dış ticaret politikalarında üye devletlerin bağımsız hareket etme durumu söz konusu olmamaktadır. Ayrıca yukarıda bahsedildiği üzere dışişleri ve güvenlik konuları ile adalet ve içişlerinde bir uyumlulaşma süreci devam etmektedir. Birliğin yetkisi dâhilinde olan diğer konularda da Avrupa Komisyonu tarafından çıkarılan tüzük, yönerge ve kararlar vasıtasıyla düzenlemeler yapılmaktadır. Avrupa Birliği hukuku üye devletlerin hukukundan üstün ve bağlayıcıdır.

İtalya çok partili parlamenter sistemle yönetilen bir demokratik cumhuriyettir. Yürütme yetkisi başbakanın başkanlık ettiği bakanlar kurulunun elindedir. Yasama gücü temel olarak parlamentonun elinde olmakla birlikte bakanlar kurulunun kararname çıkarma yetkisi bulunmaktadır. Yargı sistemi bağımsızdır ve özerk statüde bulunan Yüksek Hâkimler Kurulu tarafından yürütülür. En yüksek merci olan cumhurbaşkanlığı ülkenin bütünlüğünü temsil eder ve daha önceleri İtalya krallarına verilen hakların büyük bölümünü elinde bulundurur.

İtalya, 20 adet birinci seviye ve 110 adet ikinci seviye idari bölgeye bölünmüştür. Bu idari bölgeler sırasıyla bölge (regione) ve il (province) olarak adlandırılmaktadır. 2001 yılında yapılan anayasa değişikliği sonucu bölgelere daha fazla yetki tanınmıştır. Bununla beraber 5 bölgenin özerk statüsü bulunmaktadır. Bu bölgelerin özerkliğinin derecesi birbirinden farklıdır. Özerklik mali, idari ve yasamayla ilgili konuları içermektedir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Nüfus İstatistikleri

Toplam Nüfus (2009 Haziran)	60.200.0
Nüfusun dağılımı (%)	
- Erkek	4
- Kadın	5
- 0-14 yaş	1
- 15-64 yaş	6
- 65 yaş ve üstü	2
Nüfus Artış Oranı (2008) (1.000 kişide)	7
- Doğum oranı	9
- Ölüm oranı	9
- Net dış göç oranı	7
- Doğal nüfus artış oranı	-0
Ortalama Yaş*	4
Şehirleşme Oranı (%)*	
Ortalama Yaşam Süresi	8
- Erkek	7
- Kadın	8
Okur Yazarlık Oranı (%)*	9
Ortalama Eğitim Süresi*	16 yıl
Eğitim Harcamalarının GSYİH'deki Payı (%)*	

Kaynak: İtalya Ulusal İstatistik Enstitüsü, www.istat.it

* CIA - The World Factbook, www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook

Nüfusun Bölgelere Göre Dağılımı

Bölge	Bölge Başkenti	Bölge Nüf
Lombardia	Milano	9.642.0
Campania	Napoli	5.811.0
Lazio	Roma	5.561.0
Sicilia*	Palermo	5.030.0
Veneto	Venezia	4.832.0
Piemonte	Torino	4.401.0
Emilia-Romagna	Bologna	4.276.0
Puglia	Bari	4.076.0
Toscana	Firenze	3.677.0
Calabria	Catanzaro	2.007.0
Sardegna*	Cagliari	1.666.0
Liguria	Genoa	1.610.0
Marche	Ancona	1.553.0
Abruzzo	L'Aquila	1.324.0
Friuli-Venezia Giulia*	Trieste	1.222.0
Trentino-Alto Adige*	Trento	1.007.0
Umbria	Perugia	884.0
Basilicata	Potenza	591.0
Molise	Campobasso	320.0
Valle d'Aosta*	Aosta	126.0

* Otonom Bölgeler

İşgücü İstatistikleri

	2006	2007	2008	2009	2010
İşgücü (milyon kişi)	24,6	24,7	25,1	25,0	25,0
- Çalışan	23,0	23,2	23,4	23,1	23,1
- İşsiz	1,7	1,5	1,7	1,9	1,9
İşgücü artış oranı (%)	0,7	0,4	1,4	- 0,6	- 0,6
- Çalışan sayısındaki artış (%)	1,7	1,1	0,8	- 1,4	- 1,4
- İşsiz sayısındaki artış (%)	- 10,5	- 11,8	13,3	11,8	11,8
İşsizlik Oranı (%)	6,8	6,2	6,8	7,5	7,5
İşgücüne katılım oranı (%)*	63 (2009 yılı)				

Kaynak: www.eiu.com

► Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

IMF 2008 yılı verilerine göre İtalya dünyanın yedinci, Avrupa'nın dördüncü büyük ekonomisidir. Avrupa Birliği'nin kurucu üyesi olan İtalya, aynı zamanda ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, Kanada, Japonya ve Rusya ile birlikte G8 adı verilen sanayileşmiş ülkeler grubuna dahildir.

İtalya, II. Dünya Savaşı sonrasında savaşın getirdiği ağır ekonomik çöküntüye maruz kalmıştır. Takip eden dönemde ABD'nin uyguladığı Marshall Planı ile sanayi tesislerini yeniden yapılandırma konusunda ihtiyaç duyduğu dış sermayeyi elde eden İtalyan ekonomisi, sanayi sektöründe istihdam edilecek işgücünü de ülkenin güney kesimlerinden gelen göçmenlerden karşılamıştır. 1950-1960 döneminde bu iki önemli itici gücün birleşmesi sonucunda zayıf bir tarımsal ekonomiden güçlü bir sanayileşmiş ekonomiye dönüşüm gerçekleştirilmiştir. 1959 ve takip eden üç yıl boyunca ortalama olarak yıllık % 6,3 oranında ekonomik büyüme gerçekleşmiş ve bu dönem daha sonraları İtalyan ekonomik mucizesi (il boom economico) olarak anılmaya başlanmıştır.

1957 yılında AB'nin temelini oluşturan Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET)'nin kurulmasıyla başlayan süreçte Altılar olarak anılan Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un oluşturduğu gümrük birliği sayesinde aralarındaki ticareti sürekli olarak geliştiren söz konusu ülkeler aynı zamanda Avrupa'nın ekonomik gelişimine de hız kazandırmıştır.

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı (%)

	1997	2000	2005	2008	2009*	2010*
Tarım	3,2	2,8	2,2	2,0	2,1	2,0
Sanayi	29,5	28,5	26,9	27,0	24,8	24,7
Hizmetler	67,3	68,7	70,9	71,0	73,1	73,3

Kaynak: www.eiu.com, Italy Country Forecast (Kasım 2009)

b EIU tahmini. c EIU projeksiyonu.

2008 yılı verilerine göre GSYİH'nin % 71'ini hizmet sektörü oluşturmaktadır. 2009 yılında hizmet sektörünün payının % 73,1'e yükseldiği tahmin edilmektedir. Ancak hizmet sektörünün GSYİH içindeki payının yükselmesi bu sektördeki büyümeden kaynaklanmamakta, sanayi sektöründe yüksek oranlı bir daralma yaşanmış olduğundan hizmet sektörünün payı yükselmiş bulunmaktadır. EIU tarafından yapılan tahminlere göre 2009 yılında sanayi sektörünün % 12,5, tarım sektörünün % 3 ve hizmetler sektörünün % 12,5 oranında küçüldüğü tahmin edilmektedir.

Ekonomi Politikaları

İtalya'da Nisan 2008'de yapılan genel seçimlerde birinci parti olan Silvio Berlusconi'nin genel başkanlığını yaptığı Özgürlük İnsanları Partisi (Il Popolo della Libertà)'nin önderliğinde kurulan üçlü bir koalisyon hükümeti işbaşındadır. Bu üç partinin temel politikaları şu şekildedir.

Özgürlük İnsanları (Il Popolo della Libertà): Genel Başkanı, Başbakan Silvio Berlusconi'dir. 2008 seçimlerinden önce bir araya gelen ve çoğunluğu merkez-sağ görüşte olan 14 partinin birleşmesiyle kurulmuştur. Genel seçimlerde % 37,4 oranında oy alarak mecliste 630 sandalyenin 276'sını kazanmıştır.

Padanya'nın Bağımsızlığı İçin Kuzey Ligi (Lega Nord per l'Indipendenza della Padania): Toscana, Umbria ve Marche eyaletleri ile bunların kuzeyinde yer alan toplam 11 eyaletten oluşan Padanya bölgesinin (Kuzey İtalya) bağımsızlığını savunan bir partidir. Genel seçimlerde % 8,3 oranında oy alarak mecliste 630 sandalyenin 60'ını kazanmıştır.

Özerklik Hareketi (Il Movimento per le Autonomie): Sicilya'nın ve diğer güney bölgelerinin ekonomik kalkınmasını ve daha özerk bir yapıya sahip olmasını hedeflemektedir. Genel seçimlerde % 1,1 oranında oy alarak mecliste 630 sandalyenin 8'ini kazanmıştır.

Koalisyonun büyük ortağı olan Özgürlük İnsanları Partisi toplumun tüm kesimlerini kucaklamaya dönük bir anlayışa sahiptir. Partinin internet sitesinde yer alan "Temel Değerler Belgesinde (La Carta dei Valori)"

partinin Hıristiyan ve demokrat kimliğine sıkça vurgu yapılmıştır. İtalyan kültürünün geleneksel değerlerine bağlı olduğu, bireye, aileye ve bireysel ekonomik girişime önem verdiği ifade edilmektedir. Avrupa entegrasyonu ve diğer koalisyon ortağı Kuzey Ligi Partisi'nin siyasi görüşlerine uygun olarak İtalya'yı federal bir devlete dönüştürme hedefi savunulmaktadır. Ayrıca, üyesi olduğu Avrupa Halk Partisi'nin savunduğu politikalara bağlı olduğu vurgulanmaktadır. Bunlar arasında ekonomik açıdan önemli olanlar para ve maliye politikalarındaki üye ülkeler arası koordinasyonun geliştirilmesi, ekonomik korumacılığın tamamen ortadan kaldırılması, kamudaki şeffaflığın artırılması ve dünyanın diğer bölgelerindeki gelişmiş işgücünü çekerek Avrupa'nın daha dinamik ve rekabetçi bir ekonomiye dönüşümünün gerçekleştirilmesidir.

Koalisyonun ikinci ortağı olan Kuzey Ligi Partisi'nin hedefi İtalya'yı hem siyasi hem de mali yönden federal bir yapıya dönüştürmektir. Partinin savunduğu bu hedef AB'nin entegrasyon politikalarına ve AB'nin en temel prensiplerinden biri olan subsidiarity ilkesiyle (kamu hizmetlerinin yerinden yönetilmesi) örtüşmektedir.

http://www.ilpopolodellaliberta.it/notizie/arc_15346.htm
http://www.ilpopolodellaliberta.it/speciali/carta_valori_pdl.pdf
<http://www.epp.eu/files/EPP-Manifesto2009-Leaflet-EN.pdf>

Ekonomik Performans

İtalya, büyük bir ekonomiye sahip olsa da çeşitli sorunlarla karşı karşıyadır. Söz konusu sorunlardan en önemlileri ekonomik durgunluk, politik istikrarsızlık ve reform programlarını sürdürmedeki siyasi irade eksikliğidir. Eurostat verilerine göre, İtalya'nın ekonomik büyüme oranı son on yılda AB'nin ortalama ekonomik büyüme oranının oldukça gerisinde kalmış, AB üyesi ülkeler ortalama % 2,28 oranında büyürken İtalya ortalama % 1,34 oranında büyüme kaydetmiştir. Söz konusu dönemde diğer büyük AB ülkelerinin ortalama reel büyüme oranları şöyledir: Fransa % 2,03, Almanya % 1,5, İngiltere % 2,58, İspanya % 3,44.

Yukarıda bahsedilen sorunlardan ötürü The Economist dergisinde 19 Mayıs 2005 tarihinde yayımlanan bir yazıda İtalya koltuk değnekleriyle ayakta dururken resmedilmiş ve yaklaşık 100 yıl önce Rus çarı tarafından Osmanlı Devleti için kullanılan "hasta adam" sözüne gönderme yapılarak "Avrupa'nın gerçek hasta adamı (The real sickman of Europe)" olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yazıda özetle İtalya'nın 1950'li yıllarda başlayan ekonomik gelişiminin ağırlıklı olarak KOBİ'lere bağlı bir ekonomik yapı oluşturduğu ve ülkenin kuzey bölgelerinde tekstil, mobilya, gıda işleme ve beyaz eşya sektöründe yoğunlaşan bu tipteki KOBİ'lerin rekabet edebilmek için düşük maliyetlerle üretim yapmalarının kaçınılmaz olduğu; enflasyonun yüksek olduğu dönemlerde bunun lirenin değeri düşürülerek gerçekleştirildiği, ancak avro kullanan ekonomide artık devalüasyon yapmanın mümkün olmadığı anlatılmaktadır.

Sonuç olarak İtalyan ekonomisi ve ekonomideki tekstil, mobilya ve beyaz eşya gibi önemli sektörlerdeki firmalar düşük maliyetle üretim yapan Çin firmaları karşısında rekabet edemez duruma gelmektedirler.

http://www.economist.com/opinion/displaystory.cfm?story_id=3987219

The Heritage Foundation tarafından yapılan Ekonomik Serbesti Endeksine göre (Index of Economic Freedom) İtalya dünyada 64, Avrupa'da 29'uncu sırada gelmekte, avro kullanan ülkelere arasında ise son sırada yer almaktadır. Diğer AB ülkelerine kıyasla İtalya'da verimsiz devlet bürokrasisi ve yüksek seviyelerdeki yolsuzluğun yanı sıra ağır vergi yükü ve GSYİH'nin yarısını oluşturan kamu harcamaları bulunmaktadır.

<http://web.archive.org/web/20080503060552/http://www.heritage.org/research/features/index/country.cfm?I>

İtalyan ekonomisi küresel krizden önemli derecede etkilenmiştir. EIU verilerine göre 2009 yılında GSYİH'nin % 4,8, sanayi sektörünün % 12,5 oranında küçüldüğü tahmin edilmektedir. İtalya Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün yayımladığı aylık verilere göre sanayi üretim endeksi değeri 2008'deki seviyesi olan 102,3'ten 2009 yılı ilk 10 aylık dönemde 84,4'e gerilemiştir. Dış ticaret hacminde % 33'lük küçülme kaydedilmiştir. İşsizlik oranı % 6,8'den % 7,5'e yükselmiştir.

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Ekonomik Projeksiyon Tablosu (2008-2014)

	2008	2009b	2010c	2011c	2012c	2013c	2014c
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	2.311	2.123	2.205	2.218	2.314	2.413	2.413
GSYİH (milyar avro, cari fiyatlarla)	1.572	1.522	1.550	1.587	1.630	1.676	1.676
Reel Büyüme Oranı (%)	- 1,0	-4,8	0,8	0,7	0,9	1,0	1,0
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	-78,0	-56,4	-66,9	-73,0	-73,8	-80,1	-80,1
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	-3,4	-2,7	-3,0	-3,3	-3,2	-3,3	-3,3
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	39.744	36.531	37.953	38.219	39.926	41.679	43.000
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	30.915	29.851	30.554	31.189	31.963	32.917	33.000
İşsizlik Oranı (% , ort.)	6,8	7,5	8,6	8,8	8,6	8,3	8,3
Enflasyon Oranı (% , ort., TÜFE)	3,4	0,6	0,9	1,5	1,9	1,6	1,6
Enflasyon Oranı (% , ort., ÜFE)	5,8	-5,5	1,1	1,4	2,0	2,0	2,0
Kredi Faiz Oranı (% , ort.)	6,8	5,0	5,3	5,8	3,6	4,4	4,4
Döviz Kuru (€/\$, yıl sonu)	1,39	1,47	1,39	1,41	1,43	1,45	1,45

İhracat (fob, milyar dolar)	547	373	402	408	433	463	4
İthalat (fob, milyar dolar)	547	362	396	409	443	471	!
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	1.094	735	798	817	866	934	!
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	-0,1	11,0	5,7	-1,0	-10,4	-7,6	-1

Kaynak: www.eiu.com, Italy Country Forecast (Kasım 2009)

b EIU tahmini. c EIU projeksiyonu.

Hayat Standardı ve İşsizlik

GSYİH'nin bölgelere göre dağılım tablosu için tıklayınız.

İşgücü, Ücretler, Harcanabilir Gelir ve Özel Tüketim Harcamaları

İŞGÜCÜ VE ÜCRETLER	2000	2006	2007	2008	2009b	2010c	20
Nüfus (milyon)	57,7	58,1	58,2	58,2	58,1	58,1	5
İşgücüne katılım oranı (%)	62,8 (2009)						
İşsizlik Oranı (%)	10,1	6,8	6,2	6,8	7,5	8,6	
İşgücü (milyon kişi)	23,6	24,6	24,7	25,1	25,0	25,2	2
- Çalışan	21,2	23,0	23,2	23,4	23,1	23,1	2
- İşsiz	2,4	1,7	1,5	1,7	1,9	2,2	
İşgücü artış oranı (%)	-	0,7	0,4	1,4	-0,6	1,1	
- Çalışan sayısındaki artış (%)	-	1,7	1,1	0,8	-1,4	0,0	
- İşsiz sayısındaki artış (%)	-	-10,5	-11,8	13,3	11,8	15,8	
Nominal ücretlerdeki ortalama artış (%)	2,1	3,4	2,8	3,4	1,6	2,0	
Reel ücretlerdeki ortalama artış (%)	-0,4	1,3	0,9	0,0	1,0	0,8	
Saat başına işgücü maliyeti (dolar)	14,5	25,2	28,2	31,3	30,1	31,3	3
İşgücü verimliliğindeki artış (%)	2,0	0,4	0,4	-1,8	-3,5	1,0	
Reel işgücü maliyetindeki artış (%)	-15,0	1,4	10,9	15,1	0,0	3,0	

HARCANABİLİR GELİR VE ÖZEL TÜKETİM HARCAMALARI

	2000	2006	2007	2008	2009b	2010c	20
Harcanabilir gelir (milyar dolar)	728	1.239	1.383	1.532	1.455	1.504	1.5
Özel tüketim harcamaları (milyar dolar)	656	1.095	1.234	1.356	1.282	1.327	1.3
Özel tüketim harcamalarının harcanabilir gelire oranı (%)	90,0	88,4	89,3	88,5	88,2	88,2	8
Özel tüketim harcamalarının GSYİH'ye oranı (%)	59,6	58,6	58,4	58,7	60,4	60,0	6
Harcanabilir gelirdeki reel artış (%)	1,9	0,5	0,2	-0,1	-1,2	0,6	
Özel tüketim harcamalarındaki artış (%)	2,3	1,2	1,2	-0,9	-1,7	0,8	
Kişi başına özel tüketim harcaması (dolar)	11.362	18.830	21.230	23.330	22.050	22.850	23.0

Kaynak: www.eiu.com, Italy Country Forecast (Kasım 2009)

b EIU tahmini. c EIU projeksiyonu.

► Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörü GSYİH'nin %2'sini ve toplam istihdamın % 3,8'ini oluşturmaktadır. Kuzey bölgelerde tahıl, şeker pancarı, soya fasulyesi, et ve süt ürünleri üretimi yaygınken, güney bölgelerde meyve-sebze, zeytinyağı ve şarap üretimi yapılmaktadır.

Güney bölgelerdeki üretim yöntemlerinin yeteri kadar verimli olmayışı nedeniyle İtalya tarım potansiyelini yeteri kadar kullanamamaktadır. Gıda tüketiminin bir bölümünü de ithalatla karşılayan İtalya net gıda ithalatçısı bir ülke durumundadır. İtalya Ulusal İstatistik Kurumu verilerine göre İtalya 2008 yılında 26 milyar

avro değerinde tarım, ormancılık, balıkçılık ürünleri ile işlenmiş gıda, içecek ve tütün ürünleri ihracatı gerçekleştirirken aynı ürünlerde 34,5 milyar avroluk ithalat yapmıştır.

Sanayi

Sanayi üretimi GSYİH'nin %27'sini ve toplam istihdamın % 29,7'sini oluşturmaktadır. Hizmet sektörünün GSYİH'deki payı sanayiye göre çok yüksek olsa da bu sektördeki faaliyetlerin önemli bir bölümü sanayi sektöründe gerçekleştirilen üretimin dağıtımı veya diğer destek hizmetleri ile ilgilidir.

İtalya, özellikle üretiminde orta seviyede teknoloji gerektiren tüketim ve yatırım malları açısından dünya pazarlarında önemli bir paya sahiptir. Ancak hızlı bir gelişme gösteren yüksek teknoloji gerektiren bilgi ve iletişim sektörlerinde zayıftır. Benzer büyüklükteki Avrupa ekonomileri ile karşılaştırıldığında daha az sayıda büyük ölçekli firma bulunmaktadır.

Kuzey ve Orta İtalya'da yoğunlaşan KOBİ'ler İtalyan ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. İtalyan KOBİ'lerinin bir çoğu özellikle ihracata yönelik faaliyet gösteren sanayi bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Bu bölgelerdeki üretici birlikleri ve yerel bankalar, sektörel uzmanlaşma gösteren sanayiye desteklemektedir. Sassuolo'da seramik üretimi, Prato'da yünlü tekstil, Como'da ipek, Verona'da ayakkabı, Montebelluna'da spor ayakkabı ve bot, Belluno'da gözlük, Marche'de mutfak araç ve gereçleri, Biella ve Bergamo'da tekstil ve tekstil makineleri üretimi konularında gerçekleştirilen uzmanlaşma, yerel finansman sağlayıcıların sektörleri daha iyi inceleme ve ihtiyaçları belirlemelerine olanak tanımaktadır. Güneyde de benzer bölgeler gelişmektedir: Bari'de mobilya, Salerno'da seramik karo ve fayans, Napoli'de müzik aletleri ve mücevherat, Martina Franca'da tekstil ve diğer bazı bölgelerde konfeksiyon.

Kalite ve üretim esnekliği ile ünlü olan ihracata dönük üretim yapan sektörler son yıllarda Çin ve diğer düşük maliyetle üretim yapan ülkelerle rekabet etmekte zorluklar yaşamaktadır.

Küresel kriz İtalyan sanayisini de ciddi şekilde etkilemiştir. 2009 yılı ilk 10 aylık ortalama sanayi üretimi 2008 yılının aynı dönemine göre % 19,5 oranında azalmıştır.

Madencilik

İtalya madencilik açısından fakir bir ülkedir. Mermer, granit, traverten, ponza taşı, kireçtaşı, alçıtaşı, kalker, brom, feldspar, bentonit, çinko, potasyum karbonat, barit, asbest, florit, feldispat ve pirit İtalya'da çıkarılan önemli madenlerdir.

Doğal taşlar olarak adlandırılan mermer, traverten ve granit üretiminde İtalya dünyanın en önemli üreticileri arasındadır. Aynı zamanda Avrupa'nın en büyük doğal taş üreticisidir.

İnşaat

İnşaat sektörü İtalyan ekonomisinin temel sektörlerinden biridir. 2007 verilerine göre GSYİH'nin % 11'ini ve toplam istihdamın % 8,5'ini oluşturmaktadır. 1998-2007 döneminde yıllık ortalama % 30 oranında büyüme oranı yakalamıştır. Bu oran ülke GSYİH'si büyüme oranının iki katıdır.

İtalyan inşaat sektörünün % 61'ini konut amaçlı olmayan inşaatlar oluşturmaktadır.

İtalya, Avrupa inşaat sektörünün % 10'unu oluşturmaktadır.

2008'in ikinci çeyreğiyle birlikte inşaat sektöründe büyüme eksiye dönmüş ve % -1,1 olarak gerçekleşmiştir. Uzun yıllardır olumsuz bir performans sergileyen yeni konut inşaatları ve bayındırlık projeleri krizden ciddi şekilde etkilenmiştir. Fakat, konut yenileme inşaatları ve konut-dışı özel inşaatlardaki büyüme pozitif olmuştur.

2009 yılında inşaat yatırımlarının % 1,5 oranında gerileyeceği tahmin edilmektedir. Büyümeye devam etmesi beklenen tek alan konut yenileme işleridir. Konut yenileme amaçlı harcamaların % 55'inin vergiden indirilmesi imkânının tanınması bu alandaki talebin büyüyeceğini göstermektedir. Bu suretle özellikle enerji tasarrufu sağlayan ve çevre dostu inşaat malzemelerinin kullanımının yaygınlaşması beklenmektedir.

Milano'da düzenlenecek olan 2015 Expo fuarının bölgede 3,2 milyar avroluk yatırımın yapılacağı geniş çaplı bir inşaat faaliyetine yol açması ve projelerin 2014 Eylül ayında bitirilmesi beklenmektedir. Söz konusu fuarı 21 milyon kişinin ziyaret edeceği tahmin edilmektedir.

Turizm

Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2007 yılında İtalya 43,7 milyonluk turist sayısı ve 42,7 milyar dolarlık turizm geliriyle önemli bir turizm ülkesidir. Bu rakamlar İtalya'yı, ABD, İspanya ve Fransa'dan sonra dünyanın en çok turist çeken dördüncü ülkesi yapmaktadır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Demiryolları: 20 bin kilometrelik bir demiryolu ağına sahip olan İtalya'da en uygun yurt içi ulaşım aracı trenlerdir. Kuzeydeki bütün gelişmiş şehirler arasında ve güneyde Napoli'ye kadar hızlı trenle ulaşım sağlanabilmektedir. 500 kilometrelik bir mesafe olan Milano-Roma seyahati sadece 3 saat sürmektedir.

Havayolları: 2,5 km. üzerinde asfalt piste sahip olan 38 adet havaalanı bulunmaktadır. Milano, Roma, Palermo, Verona ve Venedik'teki havaalanları en yoğun havaalanlarıdır. Milano havaalanı 8, Roma havaalanı 3 havayolu firmasının aktarma merkezidir. THY İstanbul'dan Milano ve Roma'ya günde üçer sefer, Venedik'e bir sefer yapmaktadır.

Karayolları: 6.400 kilometresi otoyol olan 815 bin kilometrelik karayolu ağı bulunmaktadır.

Önemli Limanlar (2007 Yılı Ticaret Hacmi): Gioia Tauro (3,45 milyon TEU*), Cenova (1,85 milyon TEU), La Spezia (1,2 milyon TEU), Taranto (755 bin TEU), Livorno (745 bin TEU).

* TEU (Twenty-Foot Equivalent Unit): Konteynır taşımacılığında gemi ve limanların kapasitesini karşılaştırmakta kullanılan birim. 1 TEU: 20 feet (6,1 m.) uzunluğunda bir konteynıra eşittir.

Konteynır Ticaretinin Limanlara Göre Dağılımı (2004, %)

Gioia Tauro (Calabria)	3
Cenova	1
La Spezia (Liguria)	1
Taranto	
Cagliari	
Livorno	
Napoli	
Salerno	
Venedik	
Diğer limanlar	
TOPLAM	10

Kaynak: www.istat.it

Telekomünikasyon: İtalya Avrupa'nın üçüncü büyük telekomünikasyon pazarıdır. 2009 yılı pazar büyüklükleri sabit hat kullanımında 19 milyar dolar, cep telefonu kullanımında 25 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Pazardaki üç büyük servis sağlayıcı firma olan Telecom Italia, Vodafone Italia ve Wind'in pazar payları sırasıyla % 55, % 20 ve % 16'dır. Telecom Italia'nın sabit hatlar pazarındaki payı % 70'tir.

Enerji

İtalya dünyadaki en büyük net enerji ithalatçılarından biri ve AB'deki en büyük üçüncü enerji tüketicisidir. Ulusal verilere göre büyük ölçüde ithalata dayalı olan petrol ve doğal gaz arzı 2008 yılındaki birincil enerji arzının sırasıyla % 41 ve % 36'sını oluşturmaktadır. Enerji tüketiminde ise petrol ve doğal gaz toplam tüketimin % 78'ine eşittir. Kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarına olan talep her iki ürün için de % 9 seviyesindedir.

İtalya diğer AB ülkelerinde olduğu gibi enerji arzı güvenliği ve arz çeşitlendirmesi sorunları yaşamaktadır. Fakat yerli enerji kaynaklarının sınırlı olması ve tüketimini karşılayabilmek için petrol, doğal gaz ve elektrik ithalatına bağımlı olması sonucu sorunlar artmaktadır. Bu durum enerji kaynaklarının ve arzının çeşitlendirilmesi konusunda yeni politikalar üretilmesine yol açmakta ve yenilenebilir enerji yatırımlarının önündeki bürokratik engellerin kaldırılması çalışmalarını teşvik etmektedir. Son yıllardaki enerji politikaları kapsamında doğal gaz ve elektrik piyasalarının özelleştirilmesine de yer verilmiştir; ancak kamuya ait firmaların piyasadaki hâkimiyeti devam etmektedir. Petrol ve doğal gaz ithalatının büyük bölümü Ulusal Hidrokarbon Kurumu (Ente Nazionale Idrocarburi - ENI) tarafından kontrol edilen uluslararası boru hatları yoluyla sağlanmaktadır.

İtalya'da yıllık 3,5 ton petrole eşdeğer kişi başına enerji tüketimi gerçekleştirilmektedir. Bu rakam diğer büyük AB ekonomilerine göre düşüktür (Fransa 4,4 ton, Almanya 4,2 ton, İngiltere 3,5 ton). Bu durum İtalya'nın hem daha az enerji tüketimine imkân veren bir iklime sahip olmasından hem de AB'deki en yüksek enerji vergilerinin (benzin % 76, mazot % 70) uygulandığı ülke olmasından kaynaklanmaktadır.

Finansal Hizmetler

Finansal hizmetler sektörü üretilen katma değer % 5'ini ve toplam istihdamın % 2,5'ini oluşturmaktadır. 1990'ların başından itibaren sektör, özellikle bankacılık ve sigortacılık alanlarında, AB düzenlemeleri ve uluslararası rekabete açılma gerekliliği sonucu köklü değişiklikler geçirmiştir. Yine de yerli firmaların sektördeki hâkimiyeti devam etmektedir.

2008 yılında başlayan finansal kriz İtalyan bankalarını da etkilemiş, ancak bu etki çoğu büyük ve gelişmiş ekonomidekinden daha az olmuştur. Bu nedenle tahsis edilen devlet yardımı da nispeten düşük tutulmuştur.

İtalya, yüksek ulusal tasarruf oranı sonucu finansal hizmetler için potansiyel arz eden bir ülkedir. 2008 yılında kişi başına düşen harcanabilir gelir 26 bin dolar, tasarruf oranı ise % 10 olarak gerçekleşmiştir. Harcanabilir gelirin 2009 yılında % 2, 2010 yılında ilaveten % 1,2 oranında azalması beklenmektedir.

İtalyan bankacılık sektörüne UniCredito Italiano ve Intesa Sanpaolo adında iki özel banka hakimdir. Bankaların toplam varlıkları, sırasıyla 983 milyar avro (30.06.2009) ve 636 milyar avrodur (31.12.2008).

Perakende Sektörü

İtalya perakende pazarı AB'deki en büyük pazarlardan biridir. 2008 yılında 277 milyar dolarlık büyüklüğe ulaşmıştır. Perakende sektörü GSYİH'nin % 15'ini, özel tüketim harcamalarının % 25'ini ve toplam istihdamın % 9,2'sini oluşturmaktadır.

Nüfusun % 70'inin şehirlerde yaşamasına rağmen, nüfus küçük şehirlere yayılmış durumdadır. Üç büyük şehir olan Roma, Milano ve Napoli şehir merkezlerinde toplam 5 milyon kişi, bu şehirlerin banliyöleri de hesaba katıldığında toplam 10 milyon kişi (nüfusun % 16'sı) yaşamaktadır. Bu durum alışveriş mağazalarının küçük ölçekli olmasına yol açmaktadır.

Gıda, içecek ve tütün harcamalarının özel tüketim harcamaları içindeki payı % 17,5'tir. Bu oran İngiltere'den % 39, Almanya'dan % 22, Fransa'dan % 9 daha yüksektir.

Mağazadan satışların perakende pazarındaki payı % 97,6, mağaza-dışı satışların (internet üzerinden satış, doğrudan satış vs.) payı % 2,4'tür. Mağazadan satışların % 37'si gıda marketlerinden (grocery store), % 63'ü diğer marketlerden (non-grocery store) yapılmaktadır. Mağaza-dışı satışlar içerisinde doğrudan satışların % 36, internet üzerinden satışların % 29, otomatik satış makineleriyle yapılan satışların % 23 ve kapıdan satışların % 12 payı vardır.

Gıda marketlerinden yapılan satışlarda hipermarketlerin % 20, süpermarketlerin % 34, küçük marketlerin (bakkal) % 23, ucuzluk marketlerinin (discount stores) % 8, özel gıda, içki ve tütün satış yerlerinin % 15 payı vardır.

Gıda marketleri pazarında ilk beş firmanın pazar payı % 33, ilk 10 firmanın pazar payı % 52, ilk 20 firmanın pazar payı % 69'dur. Pazarda en çok payı olan 10 firma şunlardır: Coop Italia (% 9,9), CONAD-Consorzio (% 6,6), Carrefour Italia (% 5,8), Selex Gruppo (% 5,5), Società Italiana (% 5,5), Interdis S Cons (% 4,6), Esselunga (% 4,1), SISA (% 3,9), Despar Italia (% 3,6), Sigma Italiana (% 2,7).

Gıda dışı marketlerden yapılan satışlarda giyim ve ayakkabı marketlerinin % 27, yapı marketlerinin % 18, sağlık ve güzellik ürünlerinin satıldığı marketlerin % 17, eğlence ve spor amaçlı ürünlerin satıldığı marketlerin % 11, elektronik marketlerinin % 7 ve diğer marketlerin % 20 payı bulunmaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

	2005	2006	2007	2008	2009b	2010c	2011
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyar dolar)	19,6	39,0	40,0	15,4	13,1	21,0	20,0
DYY / GSYİH (%)	1,1	2,1	1,9	0,7	0,6	0,9	0,9
DYY / Gayri Safi Sabit Sermaye Yatırımı (%)	5,3	9,9	8,9	3,2	3,2	4,9	4,9
DYY İhracı (milyar dolar)	-40,8	-42,5	-92,1	-42,9	-42,9	-45,1	-45,1
Net DYY (milyar dolar)	-21,1	-3,5	-52,1	-27,5	-29,8	-24,1	-24,1
DYY Stoku (milyar dolar)	224,1	294,9	364,8	339,9	353,1	374,1	400,0
Kişi Başına DYY Stoku (dolar)	3.857	5.72	6.274	5.846	6.074	6.439	6.439
DYY Stoku / GSYİH (%)	12,6	15,8	17,3	14,7	16,6	16,9	16,9
Dünya DYY Akışındaki Payı (%)	2,07	3,14	2,12	1,04	1,53	1,99	1,99
Dünya DYY Stoğundaki Payı (%)	2,34	2,52	2,50	2,32	2,27	2,26	2,26

Kaynak: www.eiu.com

Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar

DYY Stoğunun Ülkelere Göre Dağılımı

AB(15)	7
- Hollanda	2
- Fransa	1
- İngiltere	1
- Lüksemburg	1
- İsviçre	1

- Almanya	
- Diğer AB(15)*	
ABD	
Diğer ülkeler	1
TOPLAM	10

Kaynak: www.eiu.com

Sektörler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar

DYY Stoğunun Sektörlere Göre Dağılımı

Hizmetler	5
- Finansal hizmetler	2
- Diğer hizmetler	2
Sanayi ve Tarım	3
- Makine ve ekipman üretimi	1
- Otomotiv ve diğer ulaşım araçları	
- Gıda işleme	
- Diğer sanayi ve tarım	1
Enerji	1
TOPLAM	10

Kaynak: www.eiu.com

Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

İtalya'da sadece iki adet serbest ticaret bölgesi bulunmaktadır. Bunlar Venedik Limanı ve Trieste Limanı'dır.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı

İş Kurma ve Yatırım İmkanları

İtalya'da pek çok yabancı firma ürünlerinin dağıtım ve pazarlaması için yatırım yapmaktadır. İhracat doğrudan aracısız yapılabilir gibi, İtalya pazarında ürünlerin sunumu, bağımsız acenta ve komisyoncular yada yetkili acenta ve distribütörler aracılığıyla yapılmaktadır. Ayrıca, yabancı firmaların şube yada temsilcilik ofisi açması, joint venture, %100 yabancı sermayeli şirket veya bağlı ortaklık (subsidiary) oluşturmaları mümkündür. İtalyan hükümeti serbest girişim ve serbest ticareti teşvik etmektedir. Ayrıca yabancı yatırımlar için bir kayıt yada ön izin sistemi bulunmamakta ancak şirketlerin kuruluş faaliyet alanı ve şirket türlerine göre yatırılması gereken minimum nominal sermaye miktarı belirlenmiş bulunmaktadır. Banka ve sigorta şirketleri ile hisse senedi, yatırım aracı kuruluşlarının AB Direktifleri ile belirlenen kriter ve koşulları karşılaması zorunludur. Yabancı yatırımcılar mevcut teşvik mekanizmalarından yararlanabilmekte ancak bunun için anonim (s.p.a) veya (s.r.l) limited şirket statüsünde örgütlenmiş olmaları gerekmektedir. İş kurma ve yatırım imkanları ile ilgili detaylı bilgiye "Invitalia-Italian National Agency for Inward Investments and Economic Development" dan ulaşılabilir (www.invitalia.it).

Kaynak: Roma Ticaret Müşavirliği

Oturma ve Çalışma İzinleri

İtalyan mevzuatına göre AB vatandaşı olmayan milliyete sahip kişilerin İtalya'da çalışabilmeleri için çalışma vizesi, iş ve oturma izni almaları gerekmektedir. Çalışma müsaadesi için başvurular Bölge idareleri nezdindeki çalışma ofislerine yapılmaktadır.

Çalışma müsadeleri İtalya'daki aynı iş sektöründeki istihdam durumu ve her yıl belirlenen yabancı işçi kotaları dikkate alınarak hazırlanmaktadır.

Çalışma müsadesi alabilmek için ilk aşamada İtalya'daki işveren firma tarafından başvuru formu doldurulmakta ve bölge çalışma ofisleri (Ufficio Provinciale del Lavoro) ve Polis merkezinden(questura) ön mücade (nulla Osta provvisorio) alınmaktadır. Bunu müteakip, ilgili kişi bulunduğu ülkedeki İtalyan konsolosluğuna çalışma ve oturma vizesi için başvurmaktadır. Bu çerçevede ülkeye giriş vizesi alındıktan sonra 30 gün içerisinde Oturma izni için (permesso di soggiorno) İçişleri Bakanlığının ilgili birimlerine başvurulması gerekmektedir. Aynı zamanda, işe başlanılmasını müteakip 5 gün içerisinde Çalışma Bakanlığı bölge çalışma ofislerine sürekli çalışma izni (liberta di lavoro) için başvuru yapılması gerekmektedir.

Kaynak: Roma Ticaret Müşavirliği

► Dış Ticaret

Genel Durum

2008 yılı rakamlarına göre İtalya dünyanın yedinci büyük ihracatçısı ve ithalatçısıdır.

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri

	2005	2006	2007	2008	2009	2010b	2011
İhracat (fob, milyar dolar)	372,4	418,1	501,3	546,3	407,2	433,3	433,3
İthalat (fob, milyar dolar)	371,8	430,6	496,7	547,3	403,9	441,2	441,2
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	744,2	848,7	998	1.093,6	811,1	874,5	874,5
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	0,6	-12,5	4,6	-1,0	3,3	-7,9	-7,9

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Italy Country Forecast (Temmuz 2010)

b EIU tahmini.

İhracatında Başlıca Ürünler

İtalya dış ticaretinin fasıllar itibariyle son üç yıllık verileri için tıklayınız.

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (milyon dolar)

	2007	2008	2009
GTİP TOPLAM	500.203	537.075	404.203
3004 Tedavide/Korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	12.734	13.358	12.000
2710 Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	17.103	21.058	12.000
8708 Kara taşıtları için aksam, parçaları	15.524	16.471	10.000
8703 Otomobil, taşıtın vagonlar	11.608	10.726	7.000
8481 Muslukçu, borucu eşyası-Basınç düşürücü, termostatik valf dahil	7.908	9.274	7.000
9403 Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	8.681	9.181	6.000
6403 Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb. kösele	8.112	8.471	6.000
8422 Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb işler için makine, cihaz	6.026	6.614	5.000
8479 Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	6.624	6.940	5.000
2204 Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) üzüm sırası	4.857	5.290	4.000
7113 Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	6.141	5.997	4.000
8414 Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	5.089	4.864	4.000
8419 Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	3.742	4.201	3.000
8411 Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	3.186	3.861	3.000
8413 Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	4.105	4.440	3.000
6204 Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vb.	4.410	4.538	3.000
4202 Deri ve kösele vb.den seyahat eşyası	3.890	4.257	3.000
7326 Demir/çelikten diğer eşya	4.040	4.674	3.000
9401 Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	4.368	4.171	3.000
8901 Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	3.121	3.090	3.000
8704 Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	6.064	6.734	3.000
7108 Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	997	1.225	2.000
8418 Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	3.865	3.928	2.000
3920 Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamlar	3.379	3.477	2.000
6203 Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vb.	3.240	3.455	2.000
1902 Makarnalar	2.151	2.961	2.000
8803 Balon, hava gemisi, planör vb. diğer hava taşıtlarının aksam ve parçaları	1.767	2.584	2.000

0431 Ağırlık makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	3.740	4.232	2.4
4107 Sığır ve atların dabalı ve hazırlanmış deri ve kösesi	3.497	3.116	2.4
7306 Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	3.914	4.019	2.4
6908 Sırlı seramikten döşeme, kaldırım taşları, şömine, duvar karosu	3.327	3.222	2.4
8903 Yatlar, diğer eğlence ve spor teknesi; kürekli kayak, kano	2.809	3.086	2.4
8483 Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişlileri çarklar	3.220	3.818	2.4
8517 Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	3.372	3.082	2.4
8536 Gerilimi 1000 Voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	2.997	3.199	2.4
8544 İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik kablolar	3.386	3.547	2.4
6110 Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	2.736	2.866	2.4
8516 Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	2.961	2.948	2.4
8504 Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	2.208	2.774	2.4
3926 Plastikten diğer eşya	2.713	2.767	2.4
Diğer ürünler	296.582	318.498	239.1

Kaynak: www.trademap.org

İthalatında Başlıca Ürünler

Tabloda yer alan GTİP numaralarına tıklayarak ithalatın ülkelere göre dağılım verilerine ulaşabilirsiniz.

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (milyon dolar)

	2007	2008	2009
GTİP TOPLAM	511.823	553.962	410.000
2709 Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	45.327	58.657	33.000
8703 Otomobil, stajın vagonlar	38.026	34.331	29.000
2711 Petrol gazları	1.083	1.227	24.000
3004 Tedavide/Korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	11.123	12.448	13.000
2710 Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	7.605	10.058	6.000
8708 Kara taşıtları için aksam, parçaları	8.012	8.374	5.000
8517 Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	6.545	6.710	5.000
8471 Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	6.112	5.687	4.000
2716 Elektrik enerjisi	2.975	3.301	3.000
8528 Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	3.150	3.118	3.000
3002 İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	2.984	3.414	3.000
7108 Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	4.405	4.100	3.000
2933 Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	4.283	4.122	3.000
8541 Diotlar, transistörler vb. yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	1.321	2.272	3.000
9018 Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	2.763	3.017	2.000
2402 Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	2.776	3.007	2.000
6403 Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb. kösele	3.032	3.253	2.000
7403 Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	5.568	4.612	2.000
8704 Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	4.383	4.332	2.000
2701 Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	2.546	4.222	2.000
0201 Sığır eti (taze/soğutulmuş)	2.491	2.664	2.000
8443 Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	2.948	2.895	2.000
0203 Domuz eti	2.315	2.391	2.000
4011 Kauçuktan yeni dış lastikler	2.307	2.216	2.000
6110 Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	1.961	2.209	2.000
3901 Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	3.368	3.263	1.000
4202 Deri ve kösele bv.den seyahat eşyası	2.116	2.286	1.000
7208 Demir/çelik sıcak hadde yassı mamülleri-genişlik 600 mm den fazla	3.589	4.956	1.000
0406 Peynir ve lor	1.962	2.099	1.000

6204 Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vb.	1.902	2.002	1.7
8411 Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	1.621	1.750	1.7
1001 Buğday ve mahlut	1.867	2.272	1.7
8414 Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	2.282	2.322	1.7
2941 Antibiyotikler	1.960	1.709	1.7
6203 Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vb.	1.880	1.987	1.0
3907 Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb. (ilk şekilde)	2.391	2.354	1.0
9021 Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, iştirme cihazı vb.	1.497	1.640	1.0
7219 Paslanmaz çelikten yassı hadde mamülü (600 mm den geniş)	4.745	4.014	1.0
8409 İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	2.122	2.247	1.0
8481 Muslukçu, borucu eşyası-Basınç düşürücü, termostatik valf dahil	2.158	2.395	1.0
Diğer ürünler	300.320	324.028	211.0

Kaynak: www.trademap.org

Dış Ticaretin Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatında Başlıca Ülkeler (milyon dolar)

	2007	2008	2009
TOPLAM	500.203	537.075	404.2
Almanya	64.446	68.148	50.7
Fransa	57.201	59.743	46.7
ABD	33.123	33.672	23.8
İspanya	37.243	34.815	22.7
İngiltere	28.975	28.048	20.9
İsviçre	18.237	21.288	18.9
Belçika	14.453	14.149	11.0
Polonya	12.155	13.945	10.8
Hollanda	11.800	12.485	9.7
Avusturya	12.063	12.513	9.4
Çin	8.586	9.428	9.7
Rusya	13.078	15.334	9.0
Yunanistan	10.613	11.121	8.7
Türkiye	9.709	10.852	7.8
Romanya	8.186	8.511	5.9
Birleşik Arap Emirlikleri	6.056	7.642	5.7
Portekiz	4.843	5.120	5.7
Japonya	5.886	6.191	5.7
Çek Cumhuriyeti	5.299	5.776	4.0
Slovenya	5.203	5.541	3.8
Diğer ülkeler	133.049	152.753	116.4

Kaynak: www.trademap.org

İthalatında Başlıca Ülkeler (milyon dolar)

	2007	2008	2009
TOPLAM	511.823	553.962	410.0
Almanya	86.164	86.764	68.7

Ülke	2015	2016	2017
Çin	29.713	34.629	26.8
Hollanda	26.918	28.127	22.9
İspanya	22.161	21.639	17.3
Rusya	12.784	13.119	16.8
Belçika	21.842	20.987	16.0
İsviçre	15.263	16.595	14.0
Libya	16.426	21.293	14.1
ABD	14.769	17.208	13.2
İngiltere	16.833	15.872	12.8
Avusturya	12.440	12.204	9.4
Polonya	8.786	9.959	9.2
Cezayir	1.084	1.537	8.4
Türkiye	7.320	8.197	6.1
Japonya	7.330	7.373	5.4
Romanya	6.053	6.276	5.0
Çek Cumhuriyeti	5.467	6.165	4.0
Azerbaycan	3.662	6.210	4.1
İrlanda	4.767	4.462	4.4
Diğer ülkeler	145.640	168.364	92.4

Kaynak: www.trademap.org

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Gümrük Vergileri

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında sanayi ürünleri ticaretinde Gümrük Birliği uygulaması yürürlüktedir. Bu suretle gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır.

Ayrıca, bazı istisnalar dışında (topluluğun Ortak Tarım Politikasına dahil olmayan tarımsal ürünler, yaş meyve sebze ürünlerine ait toplam 11 adet tarife pozisyonu, iç ve kabuklu natürel fındık, domates salçaları ve diğer domates konservesi) AB ülkelerine Türkiye'den ithal edilen tarım ürünlerinde de gümrük vergileri tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Sonuç olarak, İtalya'ya diğer AB ülkelerinden (Norveç, İzlanda, İsviçre, Liechtenstein, Andorra ve San Marino dahil) ve Türkiye'den yapılan ithalat gümrük vergisinden muafır. Diğer ülkelerden yapılan ithalatta Avrupa Toplulukları Birleştirilmiş Gümrük Tarifesi'ne (TARIC) göre ortak gümrük tarifesi uygulanmakta, ithalatta alınan vergiler KDV oranları dışında aynı olmaktadır. AB'de yürürlükte bulunan gümrük vergilerine http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_en.htm adresinden ulaşmak mümkündür.

Katma Değer Vergisi

İtalya'da pek çok üründe geçerli olan Katma Değer Vergisi standart oranı %20'dir. Ancak gıda ürünleri, su, gazete ve kitap, yolcu taşımacılığı, sosyal hizmetler ve konut, çevre temizliği için toplanan atık maddeler için %4 ve %10 olmak üzere indirilmiş oranlar uygulanmaktadır.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

İtalya, ithal ürünlerde AB teknik mevzuatını uygulamaktadır. Söz konusu mevzuat, ürünlerin AB pazarına girişte tüketici sağlığı ve güvenliği ile çevrenin korunmasına ilişkin uyulması gereken zorunlulukları kapsamaktadır. Ürünlerin teknik mevzuata uygunluğu ithalat aşamasında kontrol edilebileceği gibi piyasa gözetimi yoluyla da denetlenebilmektedir.

Bu bölümde yer alan CE işareti, HACCP ve REACH uygulamaları hem AB içinde üretilen hem de AB'ye ithal edilen ürünleri kapsayan zorunlu sertifikasyon uygulamalarıdır. Bu suretle tarife dışı engellerden veya uygulanması zorunlu olmayan standartlardan farklı bir durum arz etmektedirler.

AB mevzuatı gereğince birçok makine, ekipman, elektrikli alet, oyuncak vb. ürünün İtalya'ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihracatçı için üzerinde CE işareti bulunması zorunludur. AB ülkelerinde üretilen ürünlerin CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. AB pazarına ithal edilen ürünler içinse bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır. Ancak bu yasal zorunluluk uygulamada kaçınılmaz

İthalatçı bu zorunluluğu yerine getiremeyeceğinden söz konusu ürünü ithal etmeyecektir.

Gıdalar ürünleri için HACCP (Kritik Kontrol Noktalarında Tehlike Analizi Sistemi) zorunluluğu bulunmaktadır.

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde pazara sunulan taze meyve ve sebze ürünlerinin kalite ve etiketlemelerine ilişkin pazarlama standartları Ortak Tarım Politikası çerçevesinde çıkartılan EC 2200/96 sayılı kararname ile 28 Ekim 1996 tarihinde belirlenmiştir. Bu yasayla öngörülen standartlara sahip olmayan ürünler pazara sunulmamakta ve pazardan kaldırılmaktadır. AB pazarlama standart düzenlemeleri çerçevesinde kalite standartları belirlenmiş diğer ürünler arasında taze ve soğutulmuş balık (EC 2406/1996), yumurta (EC 1028/2006), zeytinyağı (EC 1019/2002) ile birlikte sert kabuklu meyveler arasında kabuklu fındık (EC 1284/2002) ve kabuklu ceviz bulunmaktadır.

1 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren REACH (Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of CHemicals), kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasını öngören yeni bir AB düzenlemesidir. Zorunlu bir uygulama olan REACH, bir dizi AB Yönetmelik ve Tüzüğü kapsamakta ve onları tek bir sistem altında toplamaktadır. Söz konusu mevzuata göre AB pazarına kimyasal madde, müstahzar veya bunları içeren eşya ihracatı yapmak isteyen firmalar REACH mevzuatına tabiidir. REACH hakkında detaylı bilgiye <http://reach.immib.org.tr> adresinden ulaşılabilir.

ISO 9001:2000 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve GLOBALGAP sertifikası tüketici tercihleri açısından önem taşımaktadır.

Avrupa Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation - CEN)

Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (Comité Européen de Normalisation Électrotechnique - CENELEC)

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (European Telecommunications Standards Institute - ETSI)

İtalya Akreditasyon Kurumu (L'Ente Italiano di Accreditamento)

İtalyan Elektroteknik Komitesi (Comitato Elettrotecnico Italiano)

Ulusal Metrolojik Araştırmalar Enstitüsü (L'Istituto Nazionale di Ricerca Metrologica)

İtalya Kalibrasyon Servisi (Servizio di Taratura in Italia)

🔍 Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye-İtalya Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)

	İhracat	İthalat	Ticaret Hacmi	Ticaret Dengesi
1990	1.106	1.727	2.833	-621
1991	972	1.845	2.817	-873
1992	943	1.919	2.861	-976
1993	728	2.558	3.286	-1.830
1994	1.034	2.009	3.042	-975
1995	1.457	3.193	4.650	-1.736
1996	1.446	4.286	5.732	-2.840
1997	1.387	4.463	5.850	-3.076
1998	1.557	4.222	5.779	-2.665
1999	1.683	3.192	4.875	-1.509
2000	1.789	4.333	6.122	-2.544
2001	2.342	3.484	5.826	-1.142
2002	2.376	4.097	6.473	-1.721
2003	3.193	5.472	8.665	-2.279
2004	4.648	6.866	11.514	-2.218
2005	5.617	7.566	13.183	-1.949
2006	6.752	8.663	15.416	-1.911
2007	7.480	9.968	17.448	-2.488
2008	7.819	11.012	18.831	-3.193

2009	6.508	10.203	16.711	-3.0

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin İtalya'ya İhracatında 2011 yılı Aylık Verileri İçin Tıklayınız

Türkiye'nin İtalya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP ÜRÜN ADI	2008	2009	2010
8703 Otomobili, steysin vagonlar, yarış arabaları	727	832	832
8704 Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.020	531	531
0802 Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	307	300	300
8708 Kara taşıtları için aksam, parçaları	269	162	162
4011 Kauçuktan yeni dış lastikler	123	109	109
6109 Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	194	136	136
7208 Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	53	70	70
8528 Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	82	172	172
6004 Diğer örme mensucat (en>30cm, elastomerik/kauçuk iplik=>%5)	79	77	77
8418 Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	82	69	69
6204 Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	93	72	72
7413 Bakırdan ince, kalın, örme vb. Halatlar (elektrik-izole hariç)	54	45	45
7408 Bakır teller	73	42	42
5209 Pamuk men (dokuma %85 < pamuklu 200g/m2 den fazla)	81	74	74
2710 Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	684	207	207
5205 Pamuk (dikiş hariç) ipliği (ağırlık; =>%85 pamuk) (toptan)	67	54	54
6203 Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	64	54	54
6110 Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	92	73	73
7606 Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	53	23	23
6006 Diğer örme mensucat	70	56	56
6302 Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	63	59	59
2836 Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	29	42	42
8702 Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	53	44	44
2902 Siklik hidrokarbonlar	66	36	36
8450 Çamaşır yıkama makineleri	67	69	69
8536 Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	81	59	59
8901 Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	121	122	122
2523 Çimento	57	105	105
4202 Deri ve kösele vb. Den seyahat eşyası	26	36	36
7213 Demir/çelik filmaşin (sıcak haddelenmiş, rulo halinde)	97	53	53
8544 İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	80	50	50
2529 Feldispat; lösit; nefelin ve siyenit nefelin; florspat	74	38	38
6104 Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, panolon vs. (örme)	42	43	43
6205 Erkek/erkek çocuk için gömlek	35	36	36
7113 Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	77	33	33
8409 İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	76	39	39
8431 Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	61	36	36
6105 Erkek/erkek çocuk için gömlek (örme)	36	37	37
6115 Çorap; külotlu, kısa; uzun konglu, soketler (örme)	36	35	35
6005 Çözümlü tipi örgülü diğer mensucat	26	24	24
Diğer	2.349	1.738	2.011
TOPLAM	7.819	5.890	6.508

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin İtalya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP ÜRÜN ADI	2008	2009	2010
2710 Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	678	358	9
8708 Kara taşıtları için aksam, parçaları	441	343	4
3004 Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	255	221	2
8479 Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	149	151	2
8408 Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	144	118	2
7208 Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	250	167	2
7113 Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	270	126	2
8703 Otomobili, steysin vagonlar, yarış arabaları	87	84	2
8704 Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	137	57	2
8481 Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	165	116	2
8422 Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. İşler için makine, cihaz	194	128	2
8414 Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	118	104	2
3902 Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	141	87	2
8537 Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, mücehhez tablolar	35	33	2
3002 İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	12	16	2
8413 Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	96	66	2
8536 Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	97	82	2
7302 Demir/çelikten demiryolu malzemesi	39	34	2
8603 Kendinden hareketli demiryolu tramvay vagonları	6	59	2
9032 Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	38	46	2
8418 Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	104	58	2
8403 Buhar kazanları dışında kalan merkezi ısıtma kazanları	104	59	2
8477 Kauçuk, plastik eşya imal ve işleme makine ve cihazları	85	49	2
8501 Elektrik motorları, jeneratörler	85	55	2
3824 Kimya ve bağlı sanayide kullanılan kimyasal ürünler	45	47	2
3909 Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar (ilk şekilde)	64	54	2
8428 Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	76	47	2
3920 Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	71	55	2
3901 Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	34	39	2
8407 Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	47	35	2
7306 Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	76	60	2
2709 Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	329	79	2
8419 Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar	71	46	2
7219 Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulü (600mm den geniş)	29	32	2
5603 Dokunmamış mensucat (emdirilmiş)	82	83	2
8455 Metalleri haddeleme makineleri, bunların silindirleri	38	26	2
3907 Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	58	44	2
7210 Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm. Den geniş)	31	26	2
8483 Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	68	44	2
7204 Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	1	1	2
Diğer	6.161	4.339	5.0
Toplam	11.012	7.673	10.2

Kaynak: TÜİK

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Türkiye-İtalya Arasındaki Ticari ve Ekonomik Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Ta

Ekonomik, Endüstriyel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşması	16.12.19
Ekonomik, Sanayi ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu VI. Dönem Mutabakat Zaptı	14.12.19
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	27.07.19
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	22.03.19

Kaynak: T.C. Roma Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Türkiye-İtalya Yatırım İlişkileri

2008 yılında, Türkiye'deki İtalyan firmaların sayısı 700'e ulaşmıştır. Türkiye'deki İtalyan yatırımcıların çoğu hizmet ve üretim sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

Sanayi sektöründe ağırlıklı olarak gıda, hazır giyim, kimyasal ürünler, elektrik-elektronik, makine imalatı, mobilya, demir-çelik, otomotivde; hizmet sektöründe ise ticaret, turizm, haberleşme, bankacılık ve yatırım finansmanı üzerine yoğunlaştıkları görülmektedir.

İtalyan firmalar tarafından yapılan doğrudan yatırım tutarının ise 5 milyar dolar seviyesindedir. İtalyan firmaları 2008 yılında gerçekleştirilen kamu ihalelerini kazanma sıralamasında birinci sıradadır. Türkiye'nin İtalya'daki doğrudan yatırımları ise 2009 Mart ayı itibarıyla yaklaşık 120 bin dolar seviyesindedir. İtalya'daki toplam Türk firması sayısı 37'ye yükselmiştir.

İtalya'nın önde gelen firmalarının Türkiye'de temsilcilikleri mevcuttur. Bunlar arasında bazı önemli firmalar Telecom Italia Mobile (Avea), Fiat, Iveco, Chicco, Merloni, De Longhi, Magnetti Marelli, Pirelli, Ermenogildo Zegna, Astaldi, Trevi, Caltagirone Group (Çimentas), Banca Intesa, Banca di Roma, Istituto Bancario, Assicurazioni Generali, Barilla Alimentare (Filiz Gıda), Menarini International, Omron Electronics, Inelli Plastik, Scavolini, Veneta Cucina'dır.

İş Konseyi

Türk-İtalyan İş Konseyi 1990 yılında kurulmuştur. İş Konseyi faaliyetleri ortak toplantılar, yatırım seminerleri ve bölgesel toplantılar çerçevesinde sürdürülmektedir. Ticari ilişkiler, ortak yatırımlar, teknolojik işbirliği ve üçüncü ülkelerde işbirliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. İki ülkenin KOBİ'leri arasında işbirliğinin geliştirilmesi potansiyeli mevcuttur. Bu nedenle İtalya ve Türkiye'de bölgesel ve sektörel işbirliği toplantılarına İş Konseyi çalışmalarında ağırlık verilmekte ve her iki ülkede ilgi kuruluşlar ile işbirliği yapılmaktadır. Ayrıca, İtalya'nın Türkiye'deki yatırımlarının artırılması ve GAP bölgesindeki işbirliği olanaklarının değerlendirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

İşbirliği İmkanları

Türkiye'nin AB üyeliğini destekleyen ülkelerin başında gelen İtalya, Türkiye'nin Almanya ve Rusya'dan sonraki en büyük üçüncü ticaret ortağıdır. İtalya, aynı zamanda Türkiye'deki en büyük beşinci yabancı yatırımcı konumunda bulunmaktadır.

Türkiye ve İtalya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler son yıllarda hızla gelişmektedir. İtalyan Ticaret Odası'ndan yapılan açıklamalara göre, Türkiye İtalya için Çin, Rusya veya Brezilya'dan çok daha önemli bir yatırım ve ticaret ortağı durumundadır. Bunun başlıca nedenleri arasında Türkiye'nin İtalya'ya yakın olması ve komşu olduğu pazarlara girebilmek için önemli bir merkez oluşturmasıdır.

Avrupa Birliği'nin en gelişmiş ekonomileri arasında yer alan İtalya ile Türkiye arasındaki ilişkiler birbirini tamamlar niteliktedir. Tekstil-konfeksiyon, deri, makine imalat, gıda işleme ve kimya sektörleri İtalyan firmalarının işbirliğine son derece açıktır. Bu sektörlerin yanı sıra ambalaj, madencilik, mobilya, otomotiv yan sanayi, elektronik, güvenlik sistemleri, mücevherat, haberleşme, mühendislik, lojistik, metal işleme, gemi inşa, enerji, ulaştırma, çevre projeleri, savunma sanayi, sağlık, finansal hizmetler ve turizm sektörleri de işbirliği potansiyeline sahiptir.

<http://www.euractiv.com.tr/yazici-sayfasi/link-dossier/trkiye--italya-ticari-ilikileri-000036>

İki ülke arasındaki işbirliği imkânları karşılıklı temaslar yoluyla gelişmektedir. Bu çerçevede, 18-22 Ekim 2009 tarihlerinde İtalya Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'nden bir heyet ülkemize gelerek İstanbul ve Ankara'da çeşitli temaslarda bulunmuştur.

Yine bölge ülkeleri arasındaki ticareti ve işbirliğini geliştirmek amacıyla 25-26 Şubat 2010 tarihlerinde Roma'da Akdeniz Ekonomi Forumu'nun ikincisi düzenlenmiştir.

Mutfak ve banyo mobilyası konusunda, Veneta Cucina, Oikas, Scavolini gibi Türkiye'deki varlıklarını mümessillik veya doğrudan satış yoluyla sürdüren İtalya'nın önde gelen banyo ve mobilya üreticileri, Türkiye'ye sadece pazar olarak bakmaktansa burada Türk ortaklarla ihracata dayalı üretim yaparak Çin'in rekabetini aşmayı, komşu ülkelerde (Rusya, Kafkas Ülkeleri, Orta Asya, Kuzey Afrika ve Orta Doğu) müteahhitlik ve konut inşaatına paralel olarak artmakta olan mobilya talebini karşılamayı, pazardaki yerlerini korumayı ve talebi artan mobilya pazarından daha fazla pay almayı hedeflemektedirler.

Mobilya sektöründe diğer bir işbirliği alanı, mobilya yan sanayinde oluşturulabilecek imkânlardır. Türkiye'de mobilya sektörünün en önemli sorunlarından biri, her üreticinin doğrudan tüketiciye ulaşmak isteği ile nihai ürün imal etmek arzusu nedeniyle gerekli yan sanayinin oluşmamasıdır. Ardeco, Artesi, Dierre gibi İtalya'nın önde gelen dolap ve kapı sistemleri, banyo dolap sistemleri varlıklarını mümessillik yoluyla sürdürmektedir.

Mobilya sektörünün öne çıkan üreticilerinin markalaşma yatırımlarını yapmış satış ve dağıtım uzmanlığı olan İtalyan firmalarıyla yan sanayi alanında yapacağı ortak yatırımlar sektörü uluslararası pazarda daha rekabetçi duruma getirebilecektir. Söz konusu işbirliğinin gerçekleşmesi durumunda yurtiçi kalitemizin yanı sıra ihracat imkanlarımızın da gelişmesi mümkündür.

Bir diğer işbirliği alanı da konut inşaatı ve yeni yatırımlara paralel artış gösteren mermer sektörüdür. Mobilya talebinin artışı için sözü geçen faktörler mermer sektörü için de geçerlidir. İtalya Türkiye'den blok halinde mermer ithal ederek işlenmiş ürünleri ihraç etmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de mermer işlemesine yönelik yapacakları yatırımlarla komşu ülke pazarlarından daha fazla pay almak istemektedirler.

Ayakkabı sektöründe İtalya, Çin'in uluslararası pazarda hızla artan rekabetin ve avronun değerinin artmasına paralel olarak dünya pazarında hızla pay kaybetmektedir. İtalya bu tehditlere paralel olarak dünyada tasarım, üretim ve ihracatında söz sahibi oldukları ayakkabı sektöründeki mevcut durumlarını koruyabilmek amacıyla üretimlerini Türkiye'de ayakkabı sektörünün yoğunlaştığı İstanbul, Bursa, İzmir, Manisa, Denizli, Konya, Ankara, Kayseri, Isparta, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Malatya, Trabzon ve Samsun yörelerine kaydırmak konusunda eğilimlidirler.

Gıda alanında ise, Türkiye, İtalyan firmalar açısından geniş iş fırsatları sunmaktadır. Özellikle Amerika, AB ülkeleri ve Uzak Doğu ülkelerinde pazarı üretim, tüketim ve ticaret hacmi bakımından hızla artmakta olan organik tarım ve hayvancılık ürünleri ticaret hacmi bakımından hızla artmakta olan organik tarıma geçiş için gerekli olan faktörlere en iyi cevap verebilen ülkelerden biridir. Türkiye organik tarım alanında dünya üretiminde ve ihracatında söz sahibi olduğu fındık, incir, üzüm, zeytinyağı, pamuk gibi ürünlerini dış pazarlarca talep edilen miktarlarda üretmekte ve ihracata dayalı sözleşmeli yetiştiricilik sistemini benimsemektedir.

Türkiye'nin en büyük yatırımlarından biri olan GAP Projesine İtalyan firmaları büyük ilgi göstermektedir. 2009 Nisan ayında Milano'da GAP İdaresi Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı ve Tarım Bakanlığı yetkilileri ile ikili görüşmelerde bulunan birçok firma arasında GAP bölgesine yatırım yapmaları konusunda görüş birliğine varılmıştır. Firmalar yenilenebilir enerji, mühendislik, bitki yetiştiriciliği, sanayi, inşaat ve turizm alanlarında yatırım yapmayı amaçlamaktadır. İtalya Ekonomik ve Kalkınma Bakanlığı, 2010 yılında beraberindeki yatırımcılarla birlikte yerinde inceleme yapmayı planlamaktadır.

Kaynak: Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, İtalya Ülke Bülteni (Eylül 2009)

► Pazar ile İlgili Bilgiler

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

İtalya, Endüstriyel Mülkiyetin Korunmasına ilişkin Paris Sözleşmesi'ne taraf olmanın yanı sıra Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) üyesidir. Ülkenin iç mevzuatındaki fikri mülkiyet konuları Avrupa Patent Sözleşmesi (Münih Sözleşmesi) ile uyumludur.

Ülkedeki patent uygulamaları Avrupa Patent Kurumu (European Patent Organization) tarafından yürütülmektedir.

Tüketici Tercihleri

Ülkede bölgesel ekonomik ve kültürel farklılıklar, tüketicilerin satın alma davranış ve alışkanlıklarının yanı sıra dağıtımçıların satın alma kararları ile pazarlama tekniklerini de etkilemektedir.

İtalya'da başta büyük şehirler olmak üzere kredi kartları yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Tüketicilerin % 70'e varan önemli bir bölümü gıda ürünlerinin etiketlerini okumaktadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ülkede AB tarafından belirlenen zorunlu ve isteğe bağlı etiketleme kurallarının yanı sıra ulusal düzeyde isteğe bağlı etiketleme kuralları da uygulanmaktadır. Bu nedenle etiketleme ve belgeleme yükümlülüklerine ilişkin mevzuatın karmaşık ve sık sık değişmesinden dolayı nakliye öncesinde ithalatçılardan uygun belgeleri talep etmek faydalı olacaktır.

AB belirli ürünlerin standart miktarda ambalajlanması için düzenleme yapmıştır. 80/232/EC no'lu Konsey Direktifi ürün ambalajlarının sahip olması gereken boyutları düzenlemektedir. İlgili direktife <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31980L0232:EN:HTML> adresinden ulaşılabilir.

Kamu İhaleleri

İtalya'da kamu ihalelerine iştirak eden Türk firmaları, ülkemizin DTÖ Anlaşması çerçevesindeki Kamu Alımları Anlaşmasına taraf olmaması nedeniyle AB mevzuatında üçüncü ülke tedarikçilerine uygulanan bazı kısıtlamalardan etkilenmektedir. Özellikle altyapı, su, elektrik ve telekom şebekelerinin inşaa ve tedarik ihalelerinde AB mevzuatı çerçevesinde İtalyan kanunlarında da uygulanan % 50 yerli tedarik kriteri uygulanmaktadır.

Ayrıca, kamu ihaleleri verilmesine ilişkin usul ve esaslar AB direktifleri çerçevesinde hazırlanmış 11.02.1994 tarih ve 109 sayılı Kamu İhaleleri Çerçeve Kanunu ile belirlenmiştir. Söz konusu kanun 1999'da yürürlüğe giren uygulama esasları ve 2000 yılında yürürlüğe giren 554 sayılı uygulama kanunu ile bazı değişikliklere uğramıştır. Söz konusu mevzuat AB'nin belirlediği limit olan 5 milyon avronun altındaki ve üstündeki tüm iş

ihalelerine uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra eyalet ihale kanunları ve konuya ilişkin belediye yönetmelikleri de uygulanmaktadır. Teknik spesifikasyonlar konusunda eyaletlerin münferit düzenlemeleri özellikle dikkate alınmalıdır. Hizmet ve tedarik ihalelerinde AB sınırı 200 bin avro olup ihalenin bakanlıklar tarafından açılması halinde bu sınır 130 bin avrodur. Söz konusu ihaleler AB limitinin üstünde ve altında olmalarına göre farklı mevzuata tabi bulunmaktadır.

Bu çerçevede, ihalelerin kamuya duyurulmasında takip edilen prosedür de farklılaşmaktadır (7.5.2003 tarih ve 520 sayılı yazımızda açıklanan esaslar çerçevesinde yayımlanmaktadır).

İtalya'da Kamu ihalelerinin serbest rekabet koşulları ve AB hukuku çerçevesinde idaresini sağlamak Kamu İhaleleri Gözetim Otoritesi (Autorita Vigilanza Dei Lavori Pubblici)'nin yetkisindedir.

Kamu ihalelerine katılabilmek için yetkilendirme kuruluşları birliğinden SOA (Societa' Organismi di Attestazione) yeterlilik belgesi alınması gerekmektedir. 150 bin avronun üzerindeki ihalelere katılabilmesi söz konusu belgenin alınması ve yetkilendirilmiş şirket statüsüne sahip olunmasını gerektirmektedir. Kamu ihalelerine girme yeterliliğine sahip firmaların ülke ve eyaletler düzeyinde kaydı tutulmaktadır.

SOA tarafından yeterliliğin belgelendirilebilmesi için firmaların, UNI CEI EN 45000 normuna akredite kuruluşlardan UNI EN ISO 9000 normlarına uygun kalite sistemini haiz olduğunu belgelendirmesi gerekmektedir.

Şirketler için genel kategori, ihtisaslaşmış işler, inşaat işleri, proje ve inşaat hizmetleri sınıflandırmaları bazında yeterlilik verilmekte, her bir sınıf ayrıca meblağ ve seviyelerine göre alt kategorilere ayrılmaktadır. SOA tarafından verilen yeterlilik belgelerinin süresi 3 yıldır. Söz konusu belgelendirme faaliyetleri Kamu İhalesi Otoritesinin iznine tabidir. Kontrol otoritesi izin verdiği şirketlerin listesini yayınlar.

150 bin avronun altındaki ihaleler için kayıt şartı olmayıp genel mevzuata tabidir. İtalya'da mevcut 20 bölge idaresi ve bakanlıklarca inşaat, hizmet ve tedarik olmak üzere, çeşitli sektör ve konularda çok sayıda ihale açılmaktadır. Söz konusu ihalelerle tüm bilgilerin aşağıdaki internet sitelerinde yer alan veri bankalarından güncel bir biçimde ücretsiz olarak takip edilerek bilgi edinilmesi mümkün bulunmaktadır.

Müteahhitler Birliği Konfederasyonu (www.ance.it)

İtalyan Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (www.infrastrutture.gov.it) bünyesindeki Servizio Contratti Pubblici (Public Services Contract) internet portalı (www.serviziocontrattipubblici.it)

➤ İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İtalyanların büyük çoğunluğu iyi İngilizce konuşmamaktadır. Bu nedenle iş görüşmesi sırasında firmaların tercüman bulundurulması gerekebilir.

Kartvizitlerin bir tarafının Türkçe veya İngilizce diğer tarafının ise İtalyanca olmasına önem verilmektedir.

İtalyan iş kültüründe "dakik olma" birincil önem verilen bir konu değildir. Yine de ziyaretçi olarak görüşmelerde zamanında bulunmak iyi bir davranış olacaktır. Ancak İtalyanların görüşmeye gecikebileceklerini her zaman göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Yaz tatili ve resmi tatil günlerinden mutlaka haberdar olunması gerekmektedir. Birçok firma ağustos ayının büyük bölümünde kapalıdır. Çoğu ülkeden daha fazla resmi tatile sahip olan İtalya'da iş ziyaretlerinin bu dönemlere rastlamaması önem taşımaktadır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Ülkeye girişte, Avrupa Topluluğu vatandaşları için pasaport ya da nüfus cüzdanı yeterlidir. Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ve İtalyan Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış geçici giriş veya oturma vizeleridir.

Vize uygulamasının olmadığı ülke vatandaşları için 90 günü aşmamak ve çalışmamak kaydıyla geçici giriş hakkı mevcuttur.

İtalya, Türk vatandaşlarına lacivert pasaport için vize istemektedir. Gri, yeşil ve kırmızı pasaportlarda ise vize uygulaması bulunmamaktadır. Bu tür pasaportları olan Türk vatandaşları 90 günü aşmamak kaydıyla İtalya'ya giriş yapabilmektedirler.

İtalya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği (www.ambankara.esteri.it)

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Çalışma saatleri hafta içi 5 gündür. Bazı özel işletmeler cumartesi günleri yarım gün çalışmaktadır. Çalışma saatleri hafta arası 9:00-13:00 ile 14:00-18:00 saatleri arasındadır. Bankalar ise 08:30-13:30 ile 14:30-15:30 arasında hizmet vermektedir. İtalya'daki büyükelçiliğimizin çalışma saatleri 09.00-12.30, 13.30-18.00 olarak düzenlenmiştir.

İtalya'da çalışanların büyük bir kısmı ağustos ayında yıllık izin kullanmaktadır. Bu ay süresince resmi dairelerin ve özel işyerleri az sayıda görevliyle çalışmakta, bazı özel işyerleri ise tamamen kapanmaktadır.

İtalya Ulusal Resmi Tatil Günleri

Tarih	İsim	Yerel İsim
1 Ocak	Yeni yıl	Capodanno
6 Ocak	Epiphany	Epifania
4-5 Nisan*	Paskalya	Pasqua
25 Nisan	Bağımsızlık Günü	Festa della Liberazione
1 Mayıs	İşçi Bayramı	Festa dei Lavoratori
2 Haziran	Cumhuriyet Bayramı	Festa della Repubblica
15 Ağustos	Ferragosto	Ferragosto and Assunzione
1 Kasım	Azizler Günü	Ognissanti
8 Aralık	Immaculate Conception	Immacolata Concezione
25 Aralık	Noel	Natale
26 Aralık	Aziz Stefan Günü	Giorno di Santo Stefano

* Her yıl Mart'ın son haftasında veya Nisan ayında bir güne rastlamaktadır.

► Tarım ve Gıda Ürünleri İhrac Potansiyelimiz

Bu bölümde İtalya pazarında ihracat potansiyelimizin olduğu sektörlerle ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır.

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Sert Kabuklu Meyveler	0802.22	Kabuksuz fındık	2008: 175 2009: 190	2009: 266 2010: 226	2009: 711 2010: 892	12,7	-15	8,7			Türkiye (96), Gürcistan (2), Azerbaycan (1)	Türkiye %3, AB %0
Kuru Meyveler	0806.20	Kuru üzüm	2008: 39 2009: 36	2009: 28 2010: 34	2009: 408 2010: 418	3,0	21,4	-9,0			Türkiye (78), Şili (5), İran (4), Avustralya (3), Almanya (3)	İran % 2,4, AB ve TR %0
Yaş Meyve Sebze	0809.20	Kiraz	2008: 28 2009: 36	2009: 11 2010: 10	2009: 133 2010: 148	2,6	-9	29,6			İspanya (30), Türkiye (29), Şili (8), Fransa (7), Avusturya (6)	AB ve TR %0
Kuru Meyveler	0813.10	Kuru kayısı	2008: 7,6 2009: 6,5	2009: 4,8 2010: 7,1	2009: 279 2010: 351	1,9	47,9	-14,4			Türkiye (79), Almanya (13), Fransa (5), İngiltere (1), ABD (1)	ABD %5, AB ve TR %0
Kurutulmuş Sebzeler	0712.90.30	Kurutulmuş domates	2008: 26 2009: 24	2009:11,8 2010:8,5	2009: 56 2010: 57	2,3	-28	-7,2			Türkiye (50), Tunus (32), Senegal (5), Çin (5), İspanya (2)	Çin ve Tunus % 9,3, AB ve TR %0
Kuru Meyveler	0804.20.90	Kuru incir	2008: 19,8 2009: 18,8	2009: 14,1 2010: 14,3	2009: 151 2010: 158	5,8	1,4	-5,4			Türkiye (76), Yunanistan (21), Almanya	AB ve TR %0

											(1), Fransa (1)	
Sert Kabuklu Meyveler	2008.19.19	İşlenmiş fındık (ambalaj > 1 kg.)	2008: 37 2009: 23	2009: 15,4 2010: 27,7	2009: 361 2010: 470	2,6	79,9	-38,0			Türkiye (90), Almanya (5)	Çin % 2,4, AB ve TR %0

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 12 aylıktır.

Kuru Meyveler

Kuru Üzüm (gtip: 0806.20)

İtalya iklimi sayesinde üzüm yetiştiren ülkelerden biridir. Ancak yetişen üzümler şaraplık üzümlerdir ve kuru üzüm ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

Ülkemiz ise dünya kuru üzüm üretiminde ve ihracatında ilk sırada yer almaktadır. Son iki yıldır kuru üzüm fiyatları da diğer kuru meyve fiyatları gibi artış göstermiştir. Ancak özellikle ambalaja önem veren İtalyan tüketicilere, daha güzel ambalajlı ve daha küçük gramajlı ürünlerin sunulması Türk kuru üzüm ihracatına katma değer katacaktır.

Kuru İncir (gtip: 0804.20.90)

Türkiye dünya kuru incir üretiminde ve ihracatında ilk sırada yer almaktadır. İtalya, dünya kuru incir üretiminde 6. sırada yer almaktadır. Ancak üretim talebi karşılamamaktadır. Az da olsa kuru incir ihracatı yapılmakla birlikte, ülke kuru incirde daha çok ithalatçı konumdadır. Ekonomik krizle birlikte kuru incir fiyatlarının da artış göstermesine paralel olarak kuru incir ithalatı miktar olarak düşüş gösterirken değer olarak artış göstermiştir.

İtalya kuru incir ithalatının %76'sını ülkemizden karşılamaktadır. Sektörde en büyük rakip Yunanistan'dır.

Kuru Kayısı (gtip: 0813.10)

Türkiye dünya kuru kayısı üretiminde ve ihracatında ilk sırada yer almaktadır.

İtalya birçok tarım ürünü olduğu gibi kuru kayısıda da hem ithalatçı hem de ihracatçı konumundadır. 2008 yılı ihracatı 3,5 milyon dolar iken, ithalatı 7,6 milyon dolardır. İthalatının %78,5'ini Türkiye'den gerçekleştirmektedir. Yüksek kalitede ve ambalajı iyi olan ürünler tüketiciler tarafından daha çok tercih edilmektedir.

Kurutulmuş Sebzeler

Kurutulmuş domates (gtip: 0712.90.30)

Türkiye dünya kurutulmuş domates ticaretinde önde gelen ülkelerden biridir. Ancak dünya çapında henüz yeterince büyük bir marka haline gelememesi sektörün en büyük sorunudur. Bu nedenle ürünler çoğu zaman tüketicilere yönelik ambalajlarda değil dökme olarak ihraç edilmektedir. Bu nedenle ürünün katma değeri azalmaktadır. Diğer taraftan İtalya birçok tarım ürünü olduğu gibi kurutulmuş domateste de kendini iyi bir şekilde pazarlamayı başarmıştır. Ülke kurutulmuş domateste hem ithalatçı hem de ihracatçı konumundadır. İthalatının yarısı Türkiye'den karşılanmaktadır. Ancak pazarda Çin ve Tunus rakip olarak karşımıza çıkmaktadır ve ithalatta gümrük avantajından yararlanamamaları ülkemizin lehinedir.

Sert Kabuklu Meyveler

Kabuksuz fındık ve işlenmiş fındık (gtip: 0802.22, 2008.19.19)

İtalya, dünya fındık üretiminde Türkiye'den sonra ikinci sırada, AB içinde de ilk sırada yer almaktadır. Bu nedenle hem ithalatçı hem de ihracatçı konumundadır. 2008 yılında kabuksuz fındık (gtip: 0802.22) ihracatı yaklaşık 105 milyon dolar iken, ithalatı 175 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatın %96'sı ülkemizden karşılanmaktadır. Ancak Gürcistan'dan gelen ürünlerin artması ve ülkede "marka" ya da "menşe ülke" bilincinin az olması Türk ürünleri açısından dezavantaj olarak görülmektedir.

Fındık hem atıştırmalık olarak tüketilmekte hem de gıda sanayisinde kullanılmaktadır. İtalyanlar ürünün kalitesinin yanında ambalaja önem vermektedirler. Yenilikçi ambalaj türünün geliştirilmesi, ambalajın küçük porsiyonlar halinde olması, kolay açılabilir- kapanabilir olması ve etikette sağlığa vurgu yapılması İtalyan tüketiciler açısından tercih sebebidir.

► Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

Bu bölümde İtalya pazarında ihracat potansiyelimizin olduğu sektörlerle ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır.

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
İnşaat Malzemeleri	2523	Çimento	2008: 359 2009: 273	2009: 105 2010: 54	2009: 1.201 2010: 1.132	2,7	-48,6	-23,8			Türkiye (24), Fransa (16), Çin (15), Hırvatistan (8), Avusturya (6)	Çin % 0, AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan dış lastikler	2008: 2.216 2009: 2.152	2009: 109 2010: 140	2009: 821 2010: 990	3,5	28,4	-2,9			Almanya (18), Fransa (14), İspanya (7), Polonya (7), Türkiye (6)	AB ve TR %0
Hazır Giyim	6109	Tişört	2008: 1.659 2009: 1.356	2009: 136 2010: 139	2009: 2.398 2010: 2.760	5,3	2,2	-18,3			Çin (19), Türkiye (14), Bangladeş (8), Belçika (7), Fransa (6)	Çin %12, Bangladeş %0, AB ve TR %0
Ev Tekstili	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri vs.	2008: 469 2009: 424	2009: 59 2010: 57	2009: 989 2010: 1.058	3,0	-3,4	-9,5			Türkiye (17), Pakistan (17), Çin (13), Hindistan (9), Mısır (8)	Çin % 9,5-12, Hindistan ve Pakistan % 7,6-9,6, Mısır %0, AB ve TR %0
Elektrikli Makineler ve Kablolar	7413	Bakır teller	2008: 131 2009: 59	2009: 45 2010: 83	2009: 149 2010: 308	7,7	84,4	-55,3			Türkiye (87), İspanya (5), Çin (3), Almanya	AB ve TR %0

											(1)	
Takım Tezgahları	8462	Metal şekillendirme tezgahları	2008: 292 2009: 154	2009: 7,6 2010: 6,5	2009: 215 2010: 229	2,5	-14,5	-47,3			Almanya (25), Avusturya (8), Çin (7), ABD (7), Fransa (7)	Çin ve ABD % 1,7-2,7, AB ve TR %0
Elektrikli Makineler ve Kablolar	8544	İzole edilmiş kablo ve teller	2008: 1.785 2009: 1.199	2009: 50 2010: 47	2009: 1.404 2010: 1.806	2,0	-6	-32,8			Almanya (13), Tunus (10), Çin (9), Polonya (9), Fas (7)	Çin, Tunus, Fas % 0, AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8702	Otobüsler	2008: 450 2009: 382	2009: 44 2010: 56	2009: 1.033 2010: 852	2,7	27,3	-15,2			Almanya (38), Çek Cum. (16), Türkiye (14), İsveç (13), Fransa (4)	AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Otomobiller	2008: 34.331 2009: 29.238	2009: 832 2010: 841	2009: 6.087 2010: 6.211	5,5	1,1	-14,8			Almanya (42), Fransa (11), Polonya (10), İspanya (9), Belçika (5)	AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8704	Kamyonlar	2008: 4.332 2009: 2.649	2009: 531 2010: 731	2009: 2.298 2010: 3.334	3,5	37,7	-38,9			Almanya (27), Türkiye (21), İspanya (16), Fransa (15), Polonya (4)	AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Otomotiv yedek parçaları	2008: 8.374 2009: 5.699	2009: 162 2010: 194	2009: 1.998 2010: 2.673	2,9	19,8	-31,9			Almanya (32), Fransa (17), Polonya (8), İspanya (7),	AB ve TR %0

											Türkiye (6)	
Maden ve Mineraller	2529.10	Feldispat	2008: 129 2009: 64	2009: 38 2010: 46	2009: 87 2010: 105	29,8	21,1	-50,9			Türkiye (92), Fransa (3), Almanya (3), Brezilya (1)	AB ve TR %0
Deri ve Deri Mamulleri	4203.10	Deri ve köseleden giyim eşyası	2008: 282 2009: 224	2009: 19,7 2010: 22,8	2009: 189 2010: 178	7,0	15,7	-20,5			Hindistan (27), Çin (21), Türkiye (12), Fransa (6), Ukrayna (6)	Çin %4, Hindistan ve Ukrayna %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6110.20	Kazak (pamuktan)	2008: 977 2009: 889	2009: 58 2010: 52	2009: 613 2010: 673	3,8	-10,3	-9,0			Çin (23), Türkiye (11), Tunus (8), Bangladeş (7), Fransa (7)	Çin ve Bangladeş %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6203.42	Erkek pantolon, şort	2008: 1.214 2009: 1.067	2009: 45 2010: 61	2009: 913 2010: 968	5,6	35,5	-12,2			Tunus (20), Çin (19), Romanya (8), Türkiye (7), Bangladeş (5)	Çin, Bangladeş ve Tunus %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6204.62	Kadın pantolon, şort	2008: 935 2009: 799	2009: 55 2010: 64	2009: 948 2010: 1.042	4,5	16,4	-14,5			Tunus (25), Çin (20), Türkiye (11), Romanya (7), Fas (6)	Çin, Fas ve Tunus %0, AB ve TR %0
Altın Mücevherat	7113.19	Altın mücevherat	2008: 828 2009: 592	2009: 32 2010: 41	2009: 1.088 2010: 1.445	2,2	28,1	-28,5			İsviçre (33), Polonya (9), Türkiye (9), Fransa (8), Hong Kong (8), Çin (8)	Çin ve Hong Kong %2,5, AB ve TR %0

Demir Çelik	7213.91	Demir-çelik filmaşın (enin kesite daire şeklinde, çapı < 14 mm.)	2008: 618 2009: 337	2009: 50 2010: 47	2009: 466 2010: 547	5,2	-6	-45,4		Almanya (34), Türkiye (17), İspanya (15), Çin (7), Çek Cum. (5)	Çin %0, AB ve TR %0
Demir Çelik	7214.20	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)	2008: 100 2009: 63	2009: 29 2010: 19	2009: 3.815 2010: 3.285	0,5	0,5	-34,5		Almanya (38), Türkiye (25), Fransa (22), Ukrayna (9), Yunanistan (2)	Ukrayna %0, AB ve TR %0
Beyaz Eşya	8418.21	Ev tipi buzdolapları	2008: 308 2009: 197	2009: 55 2010: 59	2009: 679 2010: 675	6,6	7,3	-36,1		Polonya (37), Türkiye (22), Çek Cum. (14), Çin (12), Macaristan (7)	Çin %0, AB ve TR %0
Beyaz Eşya	8422.11	Ev tipi bulaşık makineleri	2008: 186 2009: 155	2009: 16,7 2010: 12,5	2009: 281 2010: 291	4,8	-25,1	-17,0		Almanya (45), Polonya (21), Çin (18), Türkiye (12), İspanya (4)	Çin %0, AB ve TR %0
Beyaz Eşya	8450.11	Ev tipi çamaşır makineleri	2008: 303 2009: 296	2009: 66 2010: 51	2009: 663 2010: 663	3,5	-22,7	-2,5		Türkiye (23), İspanya (21), Slovakya (15), Almanya (14), İngiltere (6)	AB ve TR %0

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 12 aylıktır.

Altın Mücevherat

İtalya mücevherat pazarı AB içindeki en büyük pazardır. 2008 yılında pazardaki toplam talep 5 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Ancak 2004-2008 döneminde pazarda daralma mevcuttur. 2008 yılı pazar büyüklüğü 2004 yılındaki değerinin % 6,4 altında kalmıştır. Bu durumun temel nedeni altın fiyatlarının artması sonucu tüketicilerin taleplerini kısmalarıdır.

İtalya'da kişi başına 85 avro olan kişi başına yıllık mücevherat harcaması AB ortalaması olan 47 avronun oldukça üzerindedir. Yüksek tüketim seviyesi sonucu İtalyan mücevher sektörü hazır giyim, ayakkabı ve diğer lüks tüketim mallarında olduğu gibi dünya genelinde moda belirleyici olmaktadır. Son yıllarda İtalyan üreticiler mücevherin maddi değerinden daha çok tasarım ve işçiliğe önem vermektedirler. Altın mücevheratta İtalyan tüketicilerin en çok 18 ayar altın, daha sonra 14 ayar altından yapılan ürünleri tercih etmeleri de üreticilerin bu tutumuyla örtüşmektedir.

İtalya'nın en önemli mücevherat fuarlarından biri olan Vicenzaoro Charm fuarı her yıl Mayıs ayından İtalya'nın Vicenza şehrinde düzenlenmektedir. 2010 yılı için Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından milli katılımı devlet desteği de verilen bu fuara katılım Türk mücevherat üreticilerinin İtalya ve AB pazarına girebilmeleri için önem taşımaktadır.

Beyaz Eşya

İtalya beyaz eşya sektöründe Indesit, Electrolux ve Whirlpool firmaları lider durumdadırlar. Bu üç firma pazardaki toplam satışların % 49'unu gerçekleştirmektedir.

Ev tipi buzdolapları (gtip: 8418.21)

2008 yılında İtalya'nın ev tipi buzdolapları ithalatı 308 milyon dolar olmuştur. İthalatın % 37'si Polonya'dan, % 22'si Türkiye'den yapılmaktadır. 2008 yılında 68 milyon dolar olan ihracatımız, 2009 yılında 55 milyon dolara gerilemiştir.

Ev tipi çamaşır makineleri (gtip: 8450.11)

2008 yılında 303 milyon dolar olan İtalya'nın ev tipi çamaşır makineleri ithalatında Türkiye % 23 pazar payıyla lider durumdadır. Türkiye'nin ardından % 21 ile İspanya gelmektedir. 2008 yılında 64 milyon dolar olan ihracatımız, 2009 yılında 66 milyon dolara yükselmiştir.

Ev tipi bulaşık makineleri (gtip: 8422.11)

2008 yılında İtalya'nın ev tipi bulaşık makineleri ithalatı 186 milyon dolar olmuştur. İthalatın % 45'i Almanya'dan yapılmaktadır. Türkiye'nin pazar payı % 12'dir. 2008 yılında 20 milyon dolar olan ihracatımız, 2009 yılında 17 milyon dolara gerilemiştir.

Demir Çelik

İnşaat sektörü İtalyan ekonomisinin temel sektörlerinden biridir. 2007 verilerine göre GSYİH'nin % 11'ini ve toplam istihdamın % 8,5'ini oluşturmaktadır. 1998-2007 döneminde yıllık ortalama % 30 oranında büyüme oranı yakalamıştır. Bu oran ülke GSYİH'si büyüme oranının iki katıdır.

İtalyan inşaat sektörünün % 61'ini konut amaçlı olmayan inşaatlar oluşturmaktadır.

İtalya, Avrupa inşaat sektörünün % 10'unu oluşturmaktadır.

2008'in ikinci çeyreğiyle birlikte inşaat sektöründe büyüme eksiye dönmüş ve % -1,1 olarak gerçekleşmiştir. Uzun yıllardır olumsuz bir performans sergileyen yeni konut inşaatları ve bayındırlık projeleri krizden ciddi şekilde etkilenmiştir. Fakat, konut yenileme inşaatları ve konut-dışı özel inşaatlardaki büyüme pozitif olmuştur.

2009 yılında inşaat yatırımlarının % 1,5 oranında gerileyeceği tahmin edilmektedir. Büyümeye devam etmesi beklenen tek alan konut yenileme işleridir. Konut yenileme amaçlı harcamaların % 55'inin vergiden indirilmesi imkânının tanınması bu alandaki talebin büyüyeceğini göstermektedir. Bu suretle özellikle enerji tasarrufu sağlayan ve çevre dostu inşaat malzemelerinin kullanımının yaygınlaşması beklenmektedir.

Milano'da düzenlenecek olan 2015 Expo fuarının bölgede 3,2 milyar avroluk yatırımın yapılacağı geniş çaplı bir inşaat faaliyetine yol açması ve projelerin 2014 Eylül ayında bitirilmesi beklenmektedir. Söz konusu fuarı 21 milyon kişinin ziyaret edeceği tahmin edilmektedir.

İtalya 2009 yılındaki 19,7 milyon tonluk ham çelik üretimiyle dünya üretiminin % 1,6'sını gerçekleştirmektedir. Bu durum ham demir-çelik ürünlerinde İtalya'yı net ithalatçı bir ülke yapmaktadır. Nitekim, İtalya'nın 2008 yılı dış ticaret dengesi ürünler bazında incelendiğinde demir-çelik ürünlerinin (gtip: 72) 14 milyar dolarla İtalya'nın enerjiden sonra en çok dış ticaret açığı verdiği ürün grubu olduğu, işlenmiş demir-çelik ürünlerinin (gtip: 73) 17 milyar dolarla makinelerden sonra en çok dış ticaret fazlası verdiği ürün grubu olduğu görülmektedir.

Türkiye'nin İtalya pazarında pazar payının en yüksek olduğu ürünler demir-çelik inşaat malzemeleri demir-çelik filmaşın (gtip: 7213) ve inşaat demiri olarak bilinen demir veya alaşimsız çelikten çubuklardır (gtip: 7214).

2008 yılında İtalya'nın demir-çelik filmaşın ithalatı 925 milyon dolara olarak gerçekleşmiş, Türkiye'nin

İhracatı 97 milyon dolar olmuştur. İtalya'ya ihracatımızın % 96'sı ve İtalya ithalatının % 07'si bir alt-ürün grubu olan enine kesiti daire şeklinde, çapı 14 mm.den küçük filmaşinlerden (gtip: 7413.91) oluşmaktadır. 2009 yılında bu ürün grubundaki ihracatımız 93 milyondan 50 milyon dolara gerilemiştir.

Bir diğer önemli ihraç kaleminiz olan inşaatlarda kullanılan demir-çelik çubuklarda (gtip: 7214) 2008 yılında İtalya'ya yönelik ihracatımız 29 milyon dolar olurken İtalya'nın ithalatı 524 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ancak bu üründeki ihracatımızın % 98'i inşaat demirlerinden (gtip: 7214.20) oluşmaktadır ve bu alt ürün grubundaki pazar payımız % 25'tir. 2009 yılı ihracatımız 2008 yılındaki seviyesinde kalarak 28,5 milyon dolar olmuştur.

İtalya 2009 yılındaki 19,7 milyon tonluk ham çelik üretimiyle dünya üretiminin % 1,6'sını gerçekleştirmektedir.

Deri ve Deri Mamulleri

Gelişmiş bir deri sektörüne sahip olan İtalya'nın 2008 yılı deri eşya ihracatı 5,7 milyar dolar, ithalatı 2,9 milyar dolar seviyesindedir. Deri giyim eşyası ve aksesuarlarının İtalya deri ürünler ihracatındaki payı % 21, ithalatındaki payı % 16'dır.

Türkiye'nin bu ürün grubunda İtalya'ya yaptığı ihracatın % 96'sı deri giyim eşyalarından oluşmaktadır. Eldiven, kemer vs. ürünlerin ihracatımızda önemli bir yeri bulunmamaktadır.

2008 yılında İtalya'nın toplam deri giyim ithalatı 282 milyon dolar olmuştur. İthalatın % 50'si Çin ve Hindistan'dan yapılmaktadır. Türkiye'nin pazar payı % 11'dir. 2009 yılı ihracatımız bir önceki yıla göre % 35 azalarak 20 milyon dolara gerilemiştir.

İtalya'nın en önemli deri ve kürk giyim biri olan MIFUR fuarı her yıl mart ayında İtalya'nın Milano şehrinde düzenlenmektedir. 2010 yılı için Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından milli katılımı devlet desteği verilen bu fuara katılım Türk deri giyim üreticilerinin İtalya pazarına girebilmeleri için önem taşımaktadır.

İtalyan tüketiciler iyi tasarlanmış ve kaliteli deri giyim eşyası tercih ettikleri için ihracatı yapılacak ürünlerin bu ihtiyacı karşılaması gerekmektedir.

Ev Tekstili

İtalya ev tekstili pazarı hem üretim hem de tüketim açısından dekoratif ürünlerde (perde, dekoratif amaçlı yatak örtüleri) büyürken, diğer ev tekstili ürünlerinde (havlu, nevresim takımları, vs.) küçülmektedir. İtalya bütün ev tekstili ürünlerinde net ithalatçı konumdadır. 2008 yılında kişi başına düşen ev tekstili ürünlerine yapılan harcama 19 avrodur.

İtalya ev tekstili ürünlerinde Almanya ve Fransa'dan sonra AB içindeki en büyük pazardır. 2004-2008 döneminde dekoratif ürünlere yönelik toplam talep yıllık ortalama % 11 oranında artarak 480 milyon avroya yükselmiştir. Diğer ev tekstili ürünlerine olan talep aynı dönemde yıllık ortalama % 6,3 oranında azalarak 663 milyon avroya gerilemiştir.

Ülkenin kuzey ve güneyi arasında tüketici tercihleri bakımından bariz farklılıklar bulunmaktadır. Gelir seviyesi yüksek olan kuzey bölgelerinde tüketiciler daha çok modern tasarımları tercih ederlerken, güneydekiler klasik tarzdaki geleneksel ürünleri tercih etmektedirler.

Pazarda tüketicilerin internette alışveriş yapma alışkanlığı giderek artmaktadır. Bunun yanı sıra yazılı ve görsel yayınlardaki ev dekorasyonuna yönelik dergi ve programlarca ön plana çıkarılan ürünlere yoğun ilgi gösterilmektedir.

Hazır Giyim

Almanya ve İngiltere'den sonra Avrupa'daki en büyük üçüncü pazarı olan İtalyan hazır giyim pazarı 2008 yılı büyüklüğü 41 milyar avrodur ve toplam AB tüketiminin % 15'ini oluşturmaktadır. Bu rakamın 22,7 milyar avrosu örme giyim, 18,2 milyar avrosu dokuma giyime aittir.

İtalya'da kişi başına düşen 2008 yılı hazır giyim harcaması örme giyimde 385, dokuma giyimde 308 avrodur. Söz konusu rakam her iki alt sektör için de AB ortalamasının % 30 üzerindedir.

İtalya hazır giyim endüstrisi AB üretiminin yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Dokuma giyim alt sektöründe İtalyan üretiminin AB içindeki payı % 51'dir. Örme giyimde bu oran % 46'dır.

Ülkede son yıllarda tekstil ve moda sektöründe faaliyet gösteren firma sayısında azalma meydana gelmiştir. 2004 yılında 63 bin olan üretici firma sayısı % 10 azalarak 2008 yılında 56,6 bine gerilemiştir. Bunların % 90'u 15'ten az kişinin çalıştığı küçük firmalardır. Firma sayısının azalmasının temel nedeni ucuz işgücü maliyetiyle üretim yapan gelişmekte olan ülkelere yapılan ithalatın artmakta olmasıdır. Bu nedenle hazır giyim sektöründeki büyük İtalyan firmaları da üretimlerini bu tür ülkelere kaydırmaya başlamışlar, özellikle Romanya, Bulgaristan, Arnavutluk ve Tunus gibi işgücünün daha ucuz olduğu ülkelere yönelmişlerdir.

Diğer tüketici ürünlerinde olduğu gibi hazır giyim sektöründe de İtalyan malı imajı AB tüketicileri arasında çok muteber olduğu için İtalya diğer ülkelere ithal ettiği ürünlerin bir kısmını yeniden etiketleyerek iç pazara sunmakta veya ihraç etmektedir. Bu durum İtalyan firmalarının yüksek oranda

her malzeme için satış yapmalarını sağlanarak, ihracatçı ülkelerdeki üreticilerin ihracat gelirlerini sınırlamaktadır.

İtalya pazarına ihracat yapabilmenin ön koşulu İtalyan firmalarla ortak hareket etmektir. Gelişmekte olan ülkelerden İtalya'ya yapılan ihracatın büyük kısmı İtalyan firmalarının yurt dışında fason imalat yaptırmaları veya bu ülkelerdeki üreticilerden İtalyan araçlara toptan satış yoluyla yapılmaktadır. Her iki yöntem de ihrac edilen ürünlerdeki yerli katma değeri asgari seviyede tutsa da kısa vadede İtalya pazarına girebilmek için en garantili yöntemlerdir.

İtalya'nın 2008 yılı toplam hazır giyim ithalatı 16,4 milyar dolar olmuştur. Dokuma giyim ve örme giyim yarı yarıya pay sahibidir. İthalatın % 26'sı Çin'den yapılmaktadır. Türkiye'nin pazar payı % 5,2'dir. 2004-2008 döneminde İtalya'nın hazır giyim ithalatı yıllık ortalama % 11 oranında artarken Türkiye'nin İtalya'ya yönelik ihracatının artış oranı % 18 olarak gerçekleşmiştir. 2008 yılında 730 milyon dolar olan ihracatımız 2009 yılında % 19 oranında azalarak 594 milyon dolara düşmüştür.

İnşaat Malzemeleri

İnşaat sektörü İtalyan ekonomisinin temel sektörlerinden biridir. 2007 verilerine göre GSYİH'nin % 11'ini ve toplam istihdamın % 8,5'ini oluşturmaktadır. 1998-2007 döneminde yıllık ortalama % 30 oranında büyüme oranı yakalamıştır. Bu oran ülke GSYİH'si büyüme oranının iki katıdır.

İtalyan inşaat sektörünün % 61'ini konut amaçlı olmayan inşaatlar oluşturmaktadır.

İtalya, Avrupa inşaat sektörünün % 10'unu oluşturmaktadır.

2008'in ikinci çeyreğiyle birlikte inşaat sektöründe büyüme eksiye dönmüş ve % -1,1 olarak gerçekleşmiştir. Uzun yıllardır olumsuz bir performans sergileyen yeni konut inşaatları ve bayındırlık projeleri krizden ciddi şekilde etkilenmiştir. Fakat, konut yenileme inşaatları ve konut-dışı özel inşaatlardaki büyüme pozitif olmuştur.

2009 yılında inşaat yatırımlarının % 1,5 oranında gerileyeceği tahmin edilmektedir. Büyümeye devam etmesi beklenen tek alan konut yenileme işleridir. Konut yenileme amaçlı harcamaların % 55'inin vergiden indirilmesi imkânının tanınması bu alandaki talebin büyüyeceğini göstermektedir. Bu suretle özellikle enerji tasarrufu sağlayan ve çevre dostu inşaat malzemelerinin kullanımının yaygınlaşması beklenmektedir.

Milano'da düzenlenecek olan 2015 Expo fuarının bölgede 3,2 milyar avroluk yatırımın yapılacağı geniş çaplı bir inşaat faaliyetine yol açması ve projelerin 2014 Eylül ayında bitirilmesi beklenmektedir. Söz konusu fuarı 21 milyon kişinin ziyaret edeceği tahmin edilmektedir.

2008 yılında İtalya'nın çimento ithalatı dolar olarak gerçekleşmiş, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatı 55 milyon dolar olmuştur. 2009 yılında çimento ihracatımız % 85 oranında artarak 106 milyon dolara yükselmiştir.

2008 yılı rakamlarına göre Türkiye İtalya'nın en çok çimento ithal ettiği ülke konumundadır. % 24 pazar payı bulunan Türkiye'yi % 16 ile Fransa ve % 15 ile Çin izlemektedir.

Maden ve Mineraller

Feldispat (gtip: 2529.10)

Feldispat seramik, porselen ve cam sanayisinde kullanılan endüstriyel bir hammaddedir. Türkiye dünya feldispat ihracatının % 45'ini gerçekleştirmektedir. 2008 yılı toplam feldispat ihracatımız 147 milyon dolar olmuştur. 2009 yılında toplam ihracatımız 87 milyon dolara gerilemiştir. İhracatımızın % 50'si İtalya'ya yapılmaktadır.

İtalya'nın 2008 yılı feldispat ithalatı 129 milyon dolar olmuştur. İtalya verilerine göre ülkemizin İtalya ithalatındaki payı % 92'dir.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi

Binek Otomobiller

Her 1.000 kişiye 558 otomobilin düştüğü İtalya, Almanya'dan sonra dünyada "otomobil/kişi başına gelir" oranının en yüksek olduğu ülkedir. 60 milyon nüfuslu ülkede 33 milyon adet otomobil mevcuttur. 2010 yılı otomobil satış rakamı 2,11 milyon adet olarak tahmin edilmektedir. Otomobil satışları 2007 yılında 2,77 milyon adetle en yüksek noktasına ulaşmıştır. 2008 yılı satış rakamı 2,42 milyon adet ve 2009 yılı satış rakamı 2,35 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. Ancak binek otomobil pazarında talebin doymuş olması sebebiyle pazarın büyüme kapasitesi oldukça küçüktür.

Yerli otomobil üretiminin % 79'u FIAT grubuna aittir. İtalya'nın en büyük otomobil üreticisi olan FIAT grubu (Fiat, Alfa Romeo ve Ferrari) İtalya otomobil pazarının % 25'ini elinde bulundurmaktadır. 2004-2009 döneminde FIAT grubu pazar payını % 20'den % 25'e yükseltmiştir. Diğer bir İtalyan markası olan Lancia pazarın % 4,7'sine sahiptir. Yabancı üreticilerin pazar payları şu şekildedir: Ford %9,8, Opel %5,9, Volkswagen %5,8, Peugeot %5,2, Citroen %5,1, Toyota %4,4, Renault %4,2, Audi %2,8.

İtalya'da en çok A ve B segmenti otomobiller tercih edilmektedir. 2009 yılı rakamlarına göre A segmentindeki otomobillerin % 22,9 ve B segmentindekilerin % 34,8 pazar payı bulunmaktadır. Bu iki sınıftaki otomobiller toplam satışların % 55'ini oluşturmaktadır. C segmenti otomobillerin pazar payı ise % 14,7'dir.

Ticari araçlar

2010 yılında 189 bine yükseldiği tahmin edilen ticari araç satışları 2009 yılında 184 bin adet olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılı rakamlarına göre, hafif ticari araçlarda İtalya'nın FIAT grubu (Fiat % 40,6 ve Iveco % 8,4) pazarın % 49'unu elinde bulundurmaktadır. Diğer üreticilerin pazar payları şu şekildedir: Citroen % 8,3, Peugeot % 8, Ford % 7,4, Renault % 6,4, Mercedes-Benz % 4,7, Volkswagen % 4,1, Opel % 4, Piaggio % 3.

Kamyon satışlarının markalara göre dağılımı şu şekildedir: Iveco % 41,7, Mercedes-Benz % 13,5, Renault % 9,1, Scania % 8,8, Volvo % 8,8, Daf % 7,7, Man % 6,8, N/K % 3,2, Motor Iberica % 0,4.

Dış Ticaret

2010 yılında Türkiye'nin İtalya'ya otomobil ihracatı, 2009 yılına göre % 1,1 artış göstererek 832 milyon dolardan 841 milyon dolara yükselmiştir. İtalya'nın 2009 yılı otomobil ithalatı (gtip: 8703) 29,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında ithalatın % 42'si Almanya'dan yapılmış, Türkiye'nin pazar payı % 2 seviyesinde gerçekleşmiştir. İhracatımızın % 65'i dizel otomobillerdir. İtalya otomobil ithalatı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama %5 büyürken, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatındaki ortalama artış % 18 olmuştur.

Otomotiv ana sanayi ürünleri içerisinde İtalya ithalatında payımızın en yüksek olduğu ürün olan kamyon ve diğer ticari araçlarda (gtip: 8704) İtalya'nın ithalatı 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2009'da 531 milyon dolar olan kamyon ve diğer ticari araç ihracatımız 2010'da 731 milyon dolara yükselmiştir. İhracatımızın % 90'ı tonajı beş tondan küçük dizel kamyonlardır. İthalatın %27'si Almanya'dan, % 21'i Türkiye'den yapılmaktadır. İtalya ithalatı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama %13 büyürken, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatındaki ortalama artış % 22 olmuştur.

İtalya'nın 382 milyon dolar olan 2009 yılı otobüs ve diğer toplu taşıma araçları ithalatının % 14'ü Türkiye'den yapılmaktadır. 2009 yılında 44 milyon dolara gerileyen otobüs ihracatımız, 2010 yılında tekrar artma trendine girerek 56 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatın % 38'i Almanya'dan yapılmaktadır. Türkiye'nin pazar payı % 14'tür. İtalya ithalatı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama %2 büyürken, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatındaki ortalama artış % 23 olmuştur.

İtalya Oto Yan Sanayi Pazarı

İtalya'nın Almanya ve Fransa'dan sonra otomotiv endüstrisinde üçüncü en büyük ülke olması sebebiyle otomotiv yan sanayi pazarı da buna paralel olarak gelişmiştir.

İtalya yan sanayi pazarı OEM (orijinal ekipman) pazarı ile aftermarket (yenileme ve bakım yedek parça) pazarından oluşmaktadır. 2007 yılı verilerine göre toplam yedek parça üretimi 38,9 milyar avro, tüketimi 32,7 milyar avro büyüklüğe sahiptir. Taşıtlar için OEM tüketimi 28,9 milyar avro seviyesindedir.

İtalya'nın toplam yedek parça ithalatı 2003 yılından itibaren yaklaşık %6,4 büyüme göstererek, 2008 yılında 14 milyar avroya ulaşmıştır.

İtalya'nın 2009 yılı otomotiv yan sanayi ürünleri (gtip: 8708) ithalatı 5,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin İtalya'ya otomotiv yan sanayi ürünleri ihracatı ise 2009 yılında 162 milyon dolar iken, 2010 yılında 194 milyon dolara yükselmiştir. İthalatın % 32'si Almanya'dan yapılmaktadır. Türkiye'nin pazar payı ise % 6'dır. İtalya ithalatı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama % 14 büyürken, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatındaki ortalama artış % 25 olmuştur.

İtalya'nın 2009 yılı kauçuk dış lastik ithalatı (gtip: 4011) 2,2 milyar dolardır. Türkiye'nin İtalya'ya kauçuk dış lastik ihracatı ise 2009 yılında 109 milyon dolardır. Bu rakam 2010 yılında % 28,4 artış göstererek 140 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İtalya kauçuk dış lastik ithalatının % 18'ini Almanya'dan yapmaktadır. Türkiye'nin pazar payı % 6'dır. İtalya ithalatı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama % 8 büyürken, Türkiye'nin İtalya'ya ihracatındaki ortalama artış % 13 olmuştur.

İtalya - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Milli Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

COSMOPROF (Bologna - Mart/Her Yıl)

Kozmetik - parfümeri

Web Sitesi : <http://www.immib.org.tr>

MICAM SHOEVENT - I (Milano - Mart/Her Yıl)

Ayakkabı

Web Sitesi : <http://www.itkib.org.tr>

MICAM SHOEVENT - II (Milano - Eylül/Her Yıl)

Ayakkabı

Web Sitesi : <http://www.itkib.org.tr>

VICENZAORO CHARM (Vicenza - Mayıs/Her Yıl)

Mücevherat

Web Sitesi : <http://www.rotaforte.com.tr>

VICENZAORO FIRST (Vicenza - Ocak/Her Yıl)

Mücevherat

Web Sitesi : <http://www.rotaforte.com.tr>

Bireysel Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar**AUTOPROMOTEC (Bologna - Mayıs/Her Yıl)**

Otomotiv

Web Sitesi : <http://www.autopromotec.it>

EXPOSUDHOTEL - Hotel and Catering Exhibition (Napoli - Kasım/Her Yıl)

Otel Ve Restoran Ekipmanları, Mağaza Mefruşatı

Web Sitesi : <http://www.exposudhotel.it>

MADE EXPO (Milano - Ekim/Her Yıl)

İnşaat ve Yapı Malzemeleri

Web Sitesi : <http://www.madeexpo.it>

PITTI IMMAGINE - I (Floransa - Ocak/Her Yıl)

Hazır Giyim ve Moda

Web Sitesi : <http://www.pittimmagine.com>

PITTI IMMAGINE - II (Floransa - Haziran/Her Yıl)

Hazır Giyim - Moda

Web Sitesi : <http://www.pittimmagine.com>

TUTTO FOOD (Milano - Mayıs/Her Yıl)

Yiyecek ve İçecek

Web Sitesi : <http://www.tuttofood.it>